

1. Detalın uzunluğunun mikrometrlə ölçülməsi hansı ölçmə metoduna aiddir?

- √ bilavasitə qiymətləndirmə
- sıfır
- əvəzetmə
- diferensial
- üst-üstə düşmə

2. Detalın qalınlığının ştangenalətlə ölçülməsi hansı ölçmə metoduna aiddir?

- √ bilavasitə qiymətləndirmə
- sıfır
- əvəzetmə
- diferensial
- üst-üstə düşmə

3. Məmulatın hər bir parametrisinin ayrılıqda ölçüldüyü ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- √ elementlər üzrə ölçmələr
- metroloji ölçmələr
- mütləq ölçmələr
- nisbi ölçmələr
- kompleks ölçmələr

4. Kəmiyyəti onunla eyni adlı olan və ölçü vahidi rolunu oynayan digər kəmiyyətlə müqayisə etməklə yerinə yetirilən ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- √ nisbi ölçmələr
- kompleks ölçmələr
- bərabərdəqiqlikli ölçmələr
- qeyri-bərabərdəqiqlikli ölçmələr
- mütləq ölçmələr

5. Əsas kəmiyyətlərin birbaşa ölçülməsinə əsaslanan ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- bərabərdəqiqlikli ölçmələr
- kompleks ölçmələr
- √ mütləq ölçmələr
- nisbi ölçmələr
- qeyri-bərabərdəqiqlikli ölçmələr

6. Müxtəlif şəraitlərdə və müxtəlif dəqiqlikli ölçmə vasitələrinin köməyilə aparılan ölçmə hansı ölçmədir?

- bərabərdəqiqlikli ölçmələr
- kompleks ölçmələr
- nisbi ölçmələr
- mütləq ölçmələr
- √ qeyri-bərabərdəqiqlikli ölçmələr

7. Eyni şəraitdə və eyni dəqiqlikli ölçmə vasitələrinin köməyilə aparılan ölçmə hansı ölçmədir?

- qeyri-bərabərdəqiqlikli ölçmələr
- nisbi ölçmələr
- kompleks ölçmələr
- mütləq ölçmələr
- √ bərabərdəqiqlikli ölçmələr

8. ..

Aktiv müqavimətin (R) və cərəyan şiddətinin (I) birbaşa ölçülməsinin neticələrinə görə gərginliyin $U = IR$ şəklində ölçülməsi hansı ölçməyə aiddir?

--

- birbaşa
- cəmləşdirmə
- ✓ dolayı
- düzgün cavab yoxdur
- birgə

9. Bir yerdə yerləşmiş və müşahidəçinin asanlıqla qəbul edə biləcəyi formada ölçmə informasiyası haqqında siqnal yaradan funksional cəhətdən birləşmiş ölçmə vasitələrinin və köməkçi qurğuların məcmusu aşağıdakılardan hansıdır?

- ölçü çeviricisi
- ✓ ölçmə qurğusu
- etalonlar
- köməkçi ölçmə vasitələri
- ölçü cihazı

10. Aşağıdakılardan hansı ölçülən informasiyanın siqnalını sonradan dəyişdirmək, ötürmək, işləmək və saxlamaq üçün lazımı formaya salır?

- köməkçi ölçmə vasitələri
- ✓ ölçü çeviricisi
- ölçü cihazı
- düzgün cavab yoxdur
- etalonlar

11. Ölçü texnikası özünün inkişafına hansı dövrdən başlamışdır?

- XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəlləri
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ XVIII əsrin 40-cı illəri
- XIX əsrin ortaları və ikinci yarısı
- XX əsrin ortaları

12. Ölçü texnikasının əsasını aşağıdakılardan hansı təşkil edir?

- ✓ texniki vasitələr və müxtəlif ölçmə metodları
- ölçü cihazları və çeviriciləri
- ölçü cihazları
- müxtəlif ölçmə vasitələri
- texniki vasitələr

13. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmə sürəti
- ölçmə vahidi
- ✓ ölçmələrin yaxınlığı
- ölçmə həssaslığı
- ölçmələrin xəttliliyi

14. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmə vahidi
- ölçmə həssaslığı
- ölçmə sürəti
- ölçmələrin xəttliliyi
- ✓ ölçmənin etibarlılığı

15. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmələrin xəttiliyi
- ✓ ölçmənin düzgünlüyü
- ölçmə vahidi
- ölçmə həssaslığı
- ölçmə sürəti

16. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmə vahidi
- ölçmələrin xəttiliyi
- ölçmə sürəti
- ✓ ölçmənin dəqiqliyi
- ölçmə həssaslığı

17. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmə sürəti
- ölçmə həssaslığı
- ölçmə vahidi
- ✓ fiziki kəmiyyətin əsil qiyməti
- ölçmələrin xəttiliyi

18. Aşağıdakılardan hansı ölçmələrin əsas xarakteristikasına aiddir?

- ölçmə sürəti
- ✓ ölçmə xətalari
- ölçmə vahidi
- ölçmə həssaslığı
- ölçmələrin xəttiliyi

19. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- sıfır metodu
- ✓ inteqral metod
- bilavasitə qiymətləndirmə metodu
- əvəzetmə metodu
- üst-üstə düşmə metodu

20. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- Sıfır metodu
- Bilavasitə qiymətləndirmə metodu
- Diferensial metod
- ✓ Ekspert qiymətləndirməsi metodu
- Əvəzetmə metodu

21. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- Əvəzetmə metodu
- Diferensial metod
- ✓ Statistik təhlil metodu
- Üst-üstə düşmə metodu
- Bilavasitə qiymətləndirmə metodu

22. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- ✓ Nəzarət kartları metodu

- Diferensial metod
- Bilavasitə qiymətləndirmə metodu
- Sıfır metodu
- Üst-üstə düşmə metodu

23. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- diferensial metod
- bilavasitə qiymətləndirmə metodu
- əvəzetmə metodu
- sıfır metodu
- ✓ ekspert metodu

24. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodu deyildir?

- əvəzetmə metodu
- diferensial metod
- ✓ təcrübi metod
- üst-üstə düşmə metodu
- sıfır metodu

25. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodudur?

- ekspert qiymətləndirmə metodu
- ✓ əvəzetmə metodu
- inteqrallama metodu
- nəzarət kartları metodu
- statistik təhlil metodu

26. Aşağıdakılardan hansı ölçmə metodudur?

- inteqral metod
- statistik metod
- ✓ sıfır metodu
- təcrübi metod
- empirik metod

27. İki və daha çox eyni adlı kəmiyyətlərin aralarında asılılıq tapmaq üçün onlar eyni vaxtda ölçülür . Bu, hansı ölçmədir?

- cəmləşdirmə
- ✓ birgə
- birbaşa
- düzgün cavab yoxdur
- dolayı

28. Axtarılan kəmiyyətin ədədi qiyməti birbaşa ölçmə nəticəsində müxtəlif tərkibli kəmiyyətlər üçün alınmış tənliklər sisteminin həlli nəticəsində tapılarsa, bu, hansı ölçmədir?

- birbaşa
- düzgün cavab yoxdur
- birgə
- ✓ cəmləşdirmə
- dolayı

29. Ölçmələr zamanı axtarılan kəmiyyət bu kəmiyyətlə birbaşa ölçmələr nəticəsində alınmış kəmiyyətlər arasındakı məlum asılılıqlar əsasında tapılarsa, bu, hansı ölçmədir?

- birbaşa
- ✓ dolayı
- düzgün cavab yoxdur

- birgə
- cəmləşdirmə

30. Birgə ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- kəmiyyətin axtarılan qiyməti təcrübə yolu ilə bilavasitə ölçü cihazlarının köməyiylə tapılır
- düzgün cavab yoxdur
- √ iki və daha çox eyni adlı kəmiyyətlərin aralarında asılılıq tapmaq üçün onlar eyni vaxtda ölçülür
- axtarılan kəmiyyətin ədədi qiyməti birbaşa ölçmə nəticəsində müxtəlif tərkibli kəmiyyətlər üçün alınmış tənliklər sisteminin həlli nəticəsində tapılır
- axtarılan kəmiyyət bu kəmiyyətlə birbaşa ölçmələr nəticəsində alınmış kəmiyyətlər arasındakı məlum asılılıqlar əsasında tapılır

31. Birbaşa ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- iki və daha çox eyni adlı kəmiyyətlərin aralarında asılılıq tapmaq üçün onlar eyni vaxtda ölçülür
- düzgün cavab yoxdur
- axtarılan kəmiyyət bu kəmiyyətlə birbaşa ölçmələr nəticəsində alınmış kəmiyyətlər arasındakı məlum asılılıqlar əsasında tapılır
- axtarılan kəmiyyətin ədədi qiyməti birbaşa ölçmə nəticəsində müxtəlif tərkibli kəmiyyətlər üçün alınmış tənliklər sisteminin həlli nəticəsində tapılır
- √ kəmiyyətin axtarılan qiyməti təcrübə yolu ilə bilavasitə ölçü cihazlarının köməyiylə tapılır

32. Barometr ilə atmosfer təzyiqinin ölçülməsi hansı ölçməyə aiddir?

- birgə
- düzgün cavab yoxdur
- √ birbaşa
- dolayı
- cəmləşdirmə

33. Bərabərdəqiqlikli ölçmələr hansı ölçmələrdir?

- kəmiyyəti onunla eyni adlı olan və ölçü vahidi rolunu oynayan digər kəmiyyətlə müqayisə etməklə yerinə yetirilən ölçmələr
- məmulatın hər bir parametrinin ayrılıqda ölçüldüyü ölçmələr
- √ eyni şəraitdə və eyni dəqiqlikli ölçmə vasitələrinin köməyiylə aparılan ölçmələr
- müxtəlif şəraitlərdə və müxtəlif dəqiqlikli ölçmə vasitələrinin köməyiylə aparılan ölçmələr
- əsas kəmiyyətlərin birbaşa ölçülməsinə əsaslanan ölçmələr

34. Ölçü cihazının özü ilə yox, ölçmələrin aparılma metodu ilə əlaqəli xətalər necə adlanır?

- sistematik
- kobud
- √ metod xətası
- alət xətası
- təsadüfi

35. ..

Ölçü cihazının nisbi xətası hansı düsturla hesablanır? (x_g – ölçü cihazının göstərişi, x – ölçülən kəmiyyətin esil qiyməti)

- .....

$$x_g - x$$

- .....

$$\frac{x_g - x}{2} \cdot 100$$

- .....

$$\frac{x}{x_E - x} - 100$$

• ..

$$x - (x_E - x)$$

√ .

$$\frac{x_E - x}{x} - 100$$

36. Əksər hallarda ölçü cihazının təsadüfi xətlərinin səpələnməsi hansı qanuna uyğun gəlir?

- √ normal səpələnmə qanununa
- harmonik səpələnmə qanununa
- kvadratik səpələnmə qanununa
- xətti səpələnmə qanununa
- triqonometrik səpələnmə qanununa

37. Aşağıdakılardan hansı təsadüfi xətanın tam xarakteristikasıdır?

- gözləmə funksiyası
- √ səpələnmə funksiyası
- giriş kəmiyyətinin dəyişmə xarakteristikası
- ölçü şkalasının uzunluğu
- ölçü cihazının çıxış xarakteristikası

38. Ölçmələrdə sistemə xətlər hansı vasitə ilə azaldıla bilər?

- operatorun ixtisasını artırmaqla
- ölçmələrin təkrarlanma tezliyini artırmaqla
- √ ölçmələrdən əvvəl ölçü cihazını kalibr etməklə
- ölçmə vasitəsini dəyişməklə
- bir vahidlər sistemindən digər vahidlər sisteminə keçməklə

39. Ölçmələrdə sistemə xətlər hansı vasitə ilə aradan qaldırıla bilər?

- ölçmə vasitəsini dəyişməklə
- √ «düzəliş»dən istifadə etməklə
- ölçmələrin təkrarlanma tezliyini artırmaqla
- operatorun ixtisasını artırmaqla
- bir vahidlər sistemindən digər vahidlər sisteminə keçməklə

40. Təsadüfi xətlərin əsas xüsusiyyəti hansıdır

- əvvəlcədən təyin etmək, sonra ölçmənin nəticəsinə əlavə etmək mümkündür
- düzgün cavab yoxdur
- ölçülən kəmiyyətdən asılılığı xəttidir
- ölçülən kəmiyyətdən asılılığı qeyri-xəttidir
- √ əvvəlcədən müəyyən etmək və ölçmə nəticəsində alınmış ədədlərə görə düzəliş vermək mümkün deyildir

41. Sistemə xətlərin əsas xüsusiyyəti hansıdır?

- bir qayda olaraq operatorun səhvi və ya düzgün olmayan hərəkəti nəticəsində baş verir
- düzgün cavab yoxdur
- √ əvvəlcədən təyin etmək, sonra ölçmənin nəticəsinə əlavə etmək mümkündür
- qiyməti təsadüfi olaraq dəyişir
- əvvəlcədən müəyyən etmək və ölçmələrin nəticələrinə düzəliş etmək qeyri-mümkündür

42. Eyni bir kəmiyyətin təkrar ölçülməsində sabit qalan və ya müəyyən qanunla dəyişən xəta necə adlanır?

- metod xətası
- alət xətası
- ✓ sistematik
- təsadüfi
- kobud

43. Ölçü cihazının nisbi xətası nədir?

- ✓ cihazın mütləq xətasının ölçülən kəmiyyətin əsil (həqiqi) qiymətinə olan nisbəti
- cihazın faizlə ifadə olunmuş, mütləq xətasının ölçülən kəmiyyətin normalaşdırıcı qiymətinə olan nisbəti
- ölçmənin nəticəsinin ölçülən kəmiyyətin əsil (və ya həqiqi) qiymətindən meylliyi
- düzgün cavab yoxdur
- ölçmə vasitəsinin göstərişi ilə ölçülən kəmiyyətin əsil (həqiqi) qiyməti arasındakı fərq

44. Ölçmə nəticəsinin xətası nədir?

- ✓ ölçmənin nəticəsinin ölçülən kəmiyyətin əsil (və ya həqiqi) qiymətindən meylliyi
- düzgün cavab yoxdur
- cihazın faizlə ifadə olunmuş, mütləq xətasının ölçülən kəmiyyətin normalaşdırıcı qiymətinə olan nisbəti
- cihazın mütləq xətasının ölçülən kəmiyyətin əsil (həqiqi) qiymətinə olan nisbəti
- ölçmə vasitəsinin göstərişi ilə ölçülən kəmiyyətin əsil (həqiqi) qiyməti arasındakı fərq

45. Ölçmənin nəticəsi nədir?

- verilmiş kəmiyyətin həm kəmiyyətcə, həm də keyfiyyətcə ideal şəkildə xassələrini əks etdirən qiymət
- verilmiş kəmiyyətin həm kəmiyyətcə, həm də keyfiyyətcə real şəkildə xassələrini əks etdirən qiymət
- verilmiş kəmiyyətin keyfiyyətcə xassələrini əks etdirən qiymət
- verilmiş kəmiyyətin kəmiyyətcə xassələrini əks etdirən qiymət
- ✓ kəmiyyətin ölçmə yolu ilə tapılmış həqiqi qiyməti

46. Ölçmə vasitələrinin dəqiqliyi nədir?

- verilmiş obyektin həm kəmiyyətcə, həm də keyfiyyətcə xassələrini əks etdirən qiymət
- ✓ ölçmə vasitələrinin xətalınının sifra yaxınlığını əks etdirən keyfiyyətdir
- ölçü cihazının dəqiqlik sinfi
- kəmiyyətin ölçmə yolu ilə tapılmış həqiqi qiyməti
- eksperiment yolu ilə tapılan fiziki kəmiyyətin qiyməti

47. Fiziki kəmiyyətin əsil qiyməti nədir?

- ✓ verilmiş kəmiyyətin həm kəmiyyətcə, həm də keyfiyyətcə ideal şəkildə xassələrini əks etdirən qiymət
- verilmiş kəmiyyətin keyfiyyətcə xassələrini əks etdirən qiymət
- verilmiş kəmiyyətin kəmiyyətcə xassələrini əks etdirən qiymət
- eksperiment yolu ilə tapılan qiymət
- verilmiş kəmiyyətin həm kəmiyyətcə, həm də keyfiyyətcə real şəkildə xassələrini əks etdirən qiymət

48. Hektometr hansı uzunluğa uyğundur?

- 10^{12} m
- 10m
- ✓ ....
 10^2 m
- ...

10^0 m

- ..
 10^9 m

49. 0,4 pikometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- .
 $4 \cdot 10^{-11} \text{ metr}$

- .....
 $4 \cdot 10^{-14} \text{ metr}$

- ✓ .....
 $4 \cdot 10^{-13} \text{ metr}$

- ...
 $4 \cdot 10^{-12} \text{ metr}$

- ..
 $4 \cdot 10^{-10} \text{ metr}$

50. 200 gıqometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- .....
 $2 \cdot 10^{13} \text{ metr}$

- ✓ .....
 $2 \cdot 10^{10} \text{ metr}$

- .
 $20 \cdot 10^8 \text{ metr}$

- ..
 $20 \cdot 10^{16} \text{ metr}$

- ...
 $2 \cdot 10^{11} \text{ metr}$

51. Femtometr hansı uzunluğa uyğundur?

- ✓ .....
 10^{-15} m

- .....
 10^{-18} m

- .
 10^{-6} m

- ..
 10^{-9} m

- .....

10^{-12} m

52. Işıq dalğasının uzunluğu ilə ifadə olunan metr uzunluq vahidi kimi neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1968
- ✓ 1960
- 1889
- 1927
- 1872

53. Aşağıdakılardan hansı parsek uzunluq vahidinin Beynəlxalq vahidlər sistemində qiymətidir?

- 1609,344 m
- 1852 m
- ..
- $9,46 \times 10^{15} \text{ m}$
- ..
- $1,496 \times 10^{11} \text{ m}$
- ✓ ..
- $3,086 \times 10^{16} \text{ m}$

54. Aşağıdakılardan hansı işıq ili uzunluq vahidinin Beynəlxalq vahidlər sistemində qiymətidir?

- 1609,344 m
- ✓ ..
- $9,46 \times 10^{15} \text{ m}$
- ..
- $3,086 \times 10^{16} \text{ m}$
- ..
- $1,496 \times 10^{11} \text{ m}$
- 1852 m

55. Attometr hansı uzunluğa uyğundur?

- ..
- 10^{-15} m
- ✓ ..
- 10^{-18} m
- ..
- 10^{-6} m
- ..
- 10^{-9} m
- ..
- 10^{-12} m

• .....
 10^{-12} m

56. Pikometr hansı uzunluğa uyğundur?

• .....
 10^{-6} m

• .....
 10^{-15} m

• .....
 10^{-12} m

✓ .....
 10^{-12} m

• ..
 10^{-9} m

57. Dekametr hansı uzunluğa uyğundur?

• .....
 10^{12} m

✓ 10m

• .....
 10^2 m

• .....
 10^6 m

• ..
 10^9 m

58. Işıq ili xüsusi uzunluq vahidi kimi hansı ölçmələrdə istifadə edilir?

- qalaktikalararası məsafənin ölçülməsində
- nüvə fizikasında ölçmələrdə
- spektroskopiyada işıq dalğalarının uzunluğunun ölçülməsində
- ✓ Qalaktikada ulduzlararası məsafənin ölçülməsində
- günəş sistemində ölçmələrdə

59. Anqstrom xüsusi uzunluq vahidi kimi hansı ölçmələrdə istifadə edilir?

- günəş sistemində ölçmələrdə
- nüvə fizikasında ölçmələrdə
- ✓ spektroskopiyada işıq dalğalarının uzunluğunun ölçülməsində
- Qalaktikada ulduzlararası məsafənin ölçülməsində
- qalaktikalararası məsafənin ölçülməsində

60. X-vahid xüsusi uzunluq vahidi kimi hansı ölçmələrdə istifadə edilir?
- spektroskopiyada işıq dalğalarının uzunluğunun ölçülməsində
  - qalaktikalararası məsafənin ölçülməsində
  - ✓ nüvə fizikasında ölçmələrdə
  - Qalaktikada ulduzlararası məsafənin ölçülməsində
  - günəş sistemində ölçmələrdə
61. Aşağıdakı xüsusi uzunluq vahidlərindən hansı Qalaktikada ulduzlararası məsafəni ölçmək üçün istifadə edilir?
- astronomik uzunluq vahidi
  - X-vahid
  - anqstrem
  - parsek
  - ✓ işıq ili
62. Aşağıdakı xüsusi uzunluq vahidlərindən hansı günəş sistemində ölçmələr aparmaq üçün istifadə edilir?
- işıq ili
  - ✓ astronomik uzunluq vahidi
  - anqstrem
  - X-vahid
  - parsek
63. Aşağıdakı xüsusi uzunluq vahidlərindən hansı spektroskopiyada işıq dalğalarının uzunluğunu ölçmək üçün istifadə edilir?
- X-vahid
  - parsek
  - işıq ili
  - astronomik uzunluq vahidi
  - ✓ anqstrem
64. Aşağıdakı xüsusi uzunluq vahidlərindən hansı nüvə fizikasında ölçmələr üçün istifadə edilir?
- ✓ X-vahid
  - anqstrem
  - astronomik uzunluq vahidi
  - işıq ili
  - parsek
65. Aşağıdakılardan hansı vasitə nümunəvi uc ölçüsü adlanır?
- məmulatları işarələməyə (nişanlamağa) xidmət edən
  - məmulatları ölçməyə xidmət edən
  - ✓ ölçmə vasitələrini yoxlamağa xidmət edən
  - müstəvi səthlərin paralelliyini yoxlamağa xidmət edən
  - müstəvi səthlərin perpendikulyarlığını yoxlamağa xidmət edən
66. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?
- ✓ xüsusi dəqiq nişanlama (işarələmə) işlərində istifadə olunur
  - müstəvi səthlərin kələ-kötürlüyü qiymətləndirilir
  - radian təzələnir
  - steradian təzələnir
  - kəsişən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir
67. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?
- steradian təzələnir
  - müstəvi səthlərin kələ-kötürlüyü qiymətləndirilir

- √ dəzgahları sazlamak üçün
- radian təzələnir
- kəşifən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir

68. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?

- radian təzələnir
- müstəvi səthlərin kəmə-kötürlüyü qiymətləndirilir
- √ məmulatların ölçülərini bilavasitə tapmaq üçün
- kəşifən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir
- steradian təzələnir

69. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?

- √ ştangenpərgarlar dərəcələnin
- müstəvi səthlərin kəmə-kötürlüyü qiymətləndirilir
- radian təzələnir
- steradian təzələnir
- kəşifən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir

70. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?

- radian təzələnir
- müstəvi səthlərin kəmə-kötürlüyü qiymətləndirilir
- √ mikrometrlər yoxlanılır
- kəşifən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir
- steradian təzələnir

71. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı məqsədlə istifadə edilir?

- müstəvi səthlərin kəmə-kötürlüyü qiymətləndirilir
- steradian təzələnir
- radian təzələnir
- kəşifən müstəvi səthlər arasındakı bucaq qiymətləndirilir
- √ optimetrlər yoxlanılır

72. Yastı-paralel uzunluq uc ölçüləri hansı formada hazırlanır?

- kvadrat
- düzgün çoxbucaqlı
- dördbucaqlı piramida
- √ düzbucaqlı paralelepiped
- düzbucaqlı üçbucaq

73. Çoxhədli cizgili ölçülərin şkalaları hansı bölgülərlə hazırlana bilər?

- bucaq dərəcəsi
- √ millimetr
- radian
- düzgün cavab yoxdur
- steradian

74. Çoxhədli cizgili ölçülərin şkalaları hansı bölgülərlə hazırlana bilər?

- düzgün cavab yoxdur
- √ santimetr
- radian
- bucaq dərəcəsi
- steradian

75. Aşağıdakılardan hansı cizgili ölçülərə aiddir?

- çoxqiymətli
- ✓ çoxhədli
- çoxqat
- çoxüzlü
- çoxü

76. Aşağıdakılardan hansı cizgili ölçülərə aiddir?

- birtərəfli
- ✓ birhədli
- birqiymətli
- birüzlü
- birdəfəlik

77. 1 nanometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- 0,001 millimetr
- 0,001 kilometr
- ✓ 0,001 mikrometr
- 0,001 santimetr
- 0,001 desimetr

78. 1 nanometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- 1000 mikrometr
- 1000 gıqametr
- 1000 meqametr
- ✓ 1000 pikometr
- 1000 terametr

79. 1 millimetr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ✓ 1000 mikrometr
- 1000 nanometr
- 1000 gıqametr
- 1000 terametr
- düzgün cavab yoxdur

80. 1 meqametr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ✓ 1000 kilometr
- 1000 desimetr
- 1000 millimetr
- 1000 santimetr
- 1000 mikrometr

81. 1 terametr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ✓ 1000 gıqametr
- 1000 kilometr
- 1000 mikrometr
- 1000 millimetr
- 1000 meqametr

82. 1 gıqametr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- 1000 mikrometr
- 1000 kilometr

- ✓ 1000 meqametr
- 1000 terametr
- 1000 millimetr

83. 5300 mikrometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- .....
- ✓ **$5,3 \cdot 10^{-4} \text{ metr}$**
- ...
- $5,3 \cdot 10^{-7} \text{ metr}$**
- ..
- $5,3 \cdot 10^{-8} \text{ metr}$**
- ✓ .....
- $5,3 \cdot 10^{-3} \text{ metr}$**
- ..
- $5,3 \cdot 10^{-5} \text{ metr}$**

84. 0,53 mikrometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ..
- $5,3 \cdot 10^{-8} \text{ metr}$**
- .....
- $5,3 \cdot 10^{-3} \text{ metr}$**
- .....
- $5,3 \cdot 10^{-4} \text{ metr}$**
- ✓ ...
- $5,3 \cdot 10^{-7} \text{ metr}$**
- ..
- $5,3 \cdot 10^{-5} \text{ metr}$**

85. 2,8 meqametr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ..
- $28 \cdot 10^8 \text{ metr}$**
- ...
- $28 \cdot 10^7 \text{ metr}$**
- ✓ .....
- $28 \cdot 10^5 \text{ metr}$**
- .....
- $28 \cdot 10^9 \text{ metr}$**
- .....

$$28 \cdot 10^6 \text{ metr}$$

86. 0,2 gıqometr aşığıdakılardan hansına bərabərdir?

• $20 \cdot 10^8 \text{ metr}$

√ .....
 $2 \cdot 10^{10} \text{ metr}$

• .....
 $2 \cdot 10^{13} \text{ metr}$

• ...
 $5 \cdot 10^{15} \text{ metr}$

• ..
 $20 \cdot 10^{16} \text{ metr}$

87. 200 gıqometr aşığıdakılardan hansına bərabərdir?

• $20 \cdot 10^8 \text{ metr}$

• .....
 $2 \cdot 10^{10} \text{ metr}$

√ .....
 $2 \cdot 10^{13} \text{ metr}$

• ...
 $2 \cdot 10^{11} \text{ metr}$

• ..
 $20 \cdot 10^{16} \text{ metr}$

88. 50 terometr aşığıdakılardan hansına bərabərdir?

• ..
 $5 \cdot 10^{14} \text{ metr}$

• .....
 $5 \cdot 10^{12} \text{ metr}$

• .....
 $5 \cdot 10^{10} \text{ metr}$

• ...
 $5 \cdot 10^{15} \text{ metr}$

√ ..

$$5 \cdot 10^{13} \text{ metr}$$

89. 125 femtometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ...
 $125 \cdot 10^{-11} \text{ metr}$
- .....
 $125 \cdot 10^{-14} \text{ metr}$
- .
 $125 \cdot 10^{-15} \text{ metr}$
- düzgün cavab yoxdur
 $125 \cdot 10^{-12} \text{ metr}$
- √ ..
 $125 \cdot 10^{-13} \text{ metr}$

90. 35 femtometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- √ .
 $3,5 \cdot 10^{-14} \text{ metr}$
- .....
 $0,35 \cdot 10^{-6} \text{ metr}$
- .....
 $3,5 \cdot 10^{-18} \text{ metr}$
- ...
 $0,35 \cdot 10^{-10} \text{ metr}$
- ..
 $3,5 \cdot 10^{-13} \text{ metr}$

91. 400 pikometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- .
 $4 \cdot 10^{-11} \text{ metr}$
- √ ..
 $4 \cdot 10^{-10} \text{ metr}$
- .....
 $4 \cdot 10^{-14} \text{ metr}$
- .....
 10^{-8} metr
- ...
 $4 \cdot 10^{-12} \text{ metr}$

92. 0,01 nanometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

✓ .
 10^{-11} metr

• .....
 10^{-7} metr

• ....
 10^{-8} metr

• ...
 10^{-9} metr

• ..
 10^{-10} metr

93. 100 nanometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

• ..
 10^{-10} metr

✓ .....
 10^{-7} metr

• ....
 10^{-8} metr

• ...
 10^{-9} metr

• ..
 10^{-11} metr

94. 10 nanometr aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

• ..
 10^{-11} metr

• .....
 10^{-9} metr

✓ .....
 10^{-8} metr

• .....
 10^{-7} metr

• ..
 10^{-10} metr

95. Aşağıda göstərilənlərdən hansı doğrudur?

• .

$$1^{\circ} = \frac{\pi}{648} \text{ rad} \quad l$$

• .....

$$1^{\circ} = \frac{\pi}{648} \cdot 10^{-2} \text{ rad}$$

✓ .....

$$1^{\circ} = \frac{\pi}{648} \cdot 10^{-3} \text{ rad}$$

• düzgün cavab yoxdur

• ..

$$1^{\circ} = \frac{\pi}{648} \cdot 10^{-1} \text{ rad}$$

96. Xətti və bucaq ölçmələrinin yerinə yetirildiyi işçi mühitdə havanın rütubətinin normal qiymətdən buraxıla bilən meyllənmə həddi nə qədər təşkil edir?

• .

± 10%

✓ ...

± 20%

• .....

± 25%

• .....

± 30%

• ..

± 15%

97. Xətti və bucaq ölçmələrində normal şərait üçün işçi mühitdə atmosfer təzyiqinin nə qədər yüksəlməsinə icazə verilir?

✓ 3 kPa-dan çox olmamaqla

• 2 kPa-dan çox olmamaqla

• 1 kPa-dan çox olmamaqla

• 5 kPa-dan çox olmamaqla

• 4 kPa-dan çox olmamaqla

98. Xətti və bucaq ölçmə vasitələri ölçmələr başlanmaqdan əvvəl standartda göstərilən şəraitdə neçə saatdan az olmamaqla yerləşdirilməlidir?

✓ 24

- 36
- 6
- 12
- 18

99. Xətti və bucaq ölçmələri yerinə yetirilərkən sərbəstdüşmə təcili necə olmalıdır?

√ ...
 $9,8 \frac{m}{s^2}$

• .....
 $10 \frac{m}{s^2}$

• 0
 • .
 $8,9 \frac{m}{s^2}$

• ..
 $9,1 \frac{m}{s^2}$

100. Xətti və bucaq ölçmələri üçün normal şəraitin atmosfer təzyiqi necə olmalıdır?

- 740 mm.c.st.
- 780 mm.c.st.
- 700 mm.c.st.
- 720 mm.c.st.
- √ 760 mm.c.st.

101. Xətti və bucaq ölçmələri üçün normal şəraitin atmosfer təzyiqi necə olmalıdır?

- 101060 Pa
- 1300,64 Pa
- 215 000 Pa
- 200 000 Pa
- √ 101324,72 Pa

102. Xətti və bucaq ölçmələri üçün normal şəraitin temperaturu necə olmalıdır?

- 24 dərəcə C
- 26 dərəcə C
- √ 20 dərəcə C
- 18 dərəcə C
- 22 dərəcə C

103. Qövsün uzunluğu dairənin radiusuna bərabər olarsa, müstəvi bucaq nəyə bərabərdir?

- 4 rad
- 3 rad
- 2 rad
- √ 1 rad
- 1 rad

- 5 rad

104. Aşağıda gösterilənlərdən hansı doğrudur?

✓ .
 $1 \text{ rad} \approx 200\,000''$

• .....
 $1^\circ = \frac{1}{6,28} \text{ rad}$

• ...
 $1^\circ = \frac{1}{6,28} \text{ rad}$

• ..
 $1 \text{ rad} \approx 2\pi$

• .....
 $1 \text{ rad} \approx \pi$

105. Aşağıda gösterilənlərdən hansı doğrudur?

• .
 $1^\circ \approx \frac{1}{6,28} \text{ rad}$

• ..
 $1^\circ \approx \frac{1}{3,14} \text{ rad}$

✓ .....
 $1' \approx \frac{3}{200\,000} \text{ rad}$

• .....
 $1' \approx \frac{3}{10\,000} \text{ rad}$

• ...
 $1^\circ \approx \frac{1}{57,3} \text{ rad}$ d

106. Aşağıda gösterilənlərdən hansı doğrudur?

- .....

$1^\circ \approx \frac{1}{3,14} \text{ rad}$

$1^\circ \approx \frac{1}{6,28} \text{ rad}$

$1^\circ \approx \frac{1}{57,3} \text{ rad}$

$1^\circ \approx \frac{1}{23,6} \text{ rad}$

$1^\circ \approx \frac{1}{108} \text{ rad}$

107. Aşağıda göstərilənlərdən hansı doğrudur?

$1^\circ = \frac{\pi}{180} \text{ rad}$

$1^\circ = \frac{3\pi}{2} \text{ rad}$

$1^\circ = \frac{\pi}{2} \text{ rad}$

$1^\circ = \frac{\pi}{360} \text{ rad}$

$1^\circ = \frac{\pi}{4} \text{ rad}$

108. Cisim bucağı hansı sahədə geniş tətbiq olunur?

- fotometriyada
- telemetriyada
  - nüvə fizikasında
  - elektrotexnikada
  - istilik texnikasında

109. Steradian BS vahidlər sistemində necə vahiddir?

- sistemdənkənar
- düzgün cavab yoxdur
- əsas
- törəmə
- ✓ əlavə

110. Radian BS vahidlər sistemində necə vahiddir?

- sistemdənkənar
- düzgün cavab yoxdur
- əsas
- törəmə
- ✓ əlavə

111. Steradian nəyin ölçü vahididir?

- dönmə bucağının
- meyletmə bucağının
- müstəvi bucağın
- fırlanma bucağının
- ✓ cisim bucağının

112. Radian nəyin ölçü vahididir?

- ✓ müstəvi bucağın
- fırlanma bucağının
- qövs bucağının
- dönmə bucağının
- cisim bucağının

113. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- atmosfer təzyiqi 760 Pa
- ✓ ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
- ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi nəzərə alınır
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - şaquli
- sərbəstdüşmə təcili 8,0 m/san²

114. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- ətraf mühitin temperaturu 21 dərəcə C
- ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi 100 N
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - ixtiyari
- sərbəstdüşmə təcili 10,8 m/san²
- ✓ atmosfer təzyiqi 760 mm.c.st.

115. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- ətraf mühitin temperaturu 21 dərəcə C
- ✓ ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi sıfır bərabər
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - ixtiyari
- sərbəstdüşmə təcili 10,8 m/san²
- atmosfer təzyiqi 750 mm.c.st.

116. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- ətraf mühitin temperaturu 23 dərəcə C
- yerin maqnit sahəsinin təsiri nəzərə alınmalıdır
- ✓ bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi

- sərbəstdüşmə təcili 10,5 m/san²
- atmosfer təzyiqi 1010200, 7 Pa

117. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- ətraf mühitin temperaturu 19 dərəcə C
- yerin maqnit sahəsinin təsiri nəzərə alınır
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti – sərbəst
- ✓ sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²
- atmosfer təzyiqi 10200,65 Pa

118. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğundur?

- ✓ ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
- yerin maqnit sahəsinin təsiri nəzərə alınır
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti – sərbəst
- sərbəstdüşmə təcili 11 m/san²
- atmosfer təzyiqi 10200 Pa

119. Xətti və bucaq ölçmələri yerinə yetirilərkən atmosfer təzyiqi normal şəraitdə neçə olmalıdır?

- 102050 Pa
- ✓ 760 mm.c.st.
- 101060 mm.c.st
- 780 mm.c.st
- 1300,64 Pa

120. Atmosfer təzyiqi xətti və bucaq ölçmələri yerinə yetirilərkən normal şəraitdə neçə olmalıdır?

- ✓ 101324, 72 Pa
- 101010 mm.c.st
- 780 mm.c.st
- 740 mm.c.st
- 102050 Pa

121. Bucaq ölçmələri üçün normal şəraitin temperaturu necə olmalıdır?

- 24 dərəcə C
- 18 dərəcə C
- 17 -21 dərəcə C
- ✓ 20 dərəcə C
- 20 -24 dərəcə C

122. Bucaq ölçmələri üçün normal şəraitin temperaturu necə olmalıdır?

- 17 -21 dərəcə C
- 22 dərəcə C
- 20 -24 dərəcə C
- ✓ 20 dərəcə C
- 18 dərəcə C

123. Xətti ölçmələr üçün normal şəraitin temperaturu necə olmalıdır?

- 18 -22 dərəcə C
- 20 -24 dərəcə C
- 18 dərəcə C
- 22 dərəcə C
- ✓ 20 dərəcə C

124. Aşağıda göstərilənlərdən hansı doğrudur?

• .....
 $300^\circ = 30'$

• .....
 $300^\circ = 30'$

√ .
 $90^0 = 5400'$

• ..
 $10^0 = 900'$

• ...
 $45^0 = 180'$

125. Xətti və bucaq ölçmələrində ümumi işıqlanma zamanı işçi mühitin işıqlanma hədlərini göstərin. Hesabat qurğusu- şkala tutqun fonda, lampalar – lüminessent.

- 100-350 lk
- √ 500-750 lk
- 150-400 lk
- 100-300 lk
- 200-500 lk

126. Xətti və bucaq ölçmələrində ümumi işıqlanma zamanı işçi mühitin işıqlanma hədlərini göstərin. Hesabat qurğusu- şkala işıqlı fonda əqrəblə, lampalar – közərmə lampaları.

- 100-300 lk
- √ 150-300 lk
- 100-350 lk
- 150-400 lk
- 200-500 lk

127. Xətti və bucaq ölçmələrində ümumi işıqlanma zamanı işçi mühitin işıqlanma hədlərini göstərin. Hesabat qurğusu- okulyarlı, şkala işıqlı fonda işıq göstəricisi ilə; lampalar – közərmə lampaları.

- 100-300 lk
- 150-400 lk
- 200-500 lk
- 100-350 lk
- √ 50-150 lk

128. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?

- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi
- √ ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi nəzərə alınır
- ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
- atmosfer təzyiqi 760 mm.c.st.
- sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²

129. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?
- atmosfer təzyiqi 760 mm.c.st.
  - bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi
  - ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi sıfıra bərabər
  - ✓ sərbəstdüşmə təcili 10,8 m/san²
  - ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
130. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?
- ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
  - bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi
  - sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²
  - ✓ atmosfer təzyiqi 750 mm.c.st.
  - ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi sıfıra bərabər
131. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?
- ✓ ətraf mühitin temperaturu 19 dərəcə C
  - atmosfer təzyiqi 760 mm.c.st.
  - ölçmə sisteminin elementlərinin sürtünmə qüvvəsi sıfıra bərabər
  - bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi
  - sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²
132. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?
- ✓ bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - şaquli
  - yerin maqnit sahəsinin təsiri – sıfıra bərabər
  - atmosfer təzyiqi 101324, 72 Pa
  - ətraf mühitin temperaturu 20 dərəcə C
  - sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²
133. Aşağıda göstərilən şərtlərdən hansı xətti və bucaq ölçmələri üçün nəzərdə tutulan normal şəraitə uyğun deyildir?
- bucaqları ölçmə müstəvisinin vəziyyəti - üfüqi
  - yerin maqnit sahəsinin təsiri – sıfıra bərabər
  - ✓ ətraf mühitin temperaturu 19 dərəcə C
  - atmosfer təzyiqi 101324, 72 Pa
  - sərbəstdüşmə təcili 9,8 m/san²
134. Steradianın hansı təyini doğrudur?
- təpə nöqtəsi kürənin səthində yerləşən cisim bucağıdır
  - düzgün cavab yoxdur
  - çevrədə uzunluğu radiusa bərabər qövs ayıran iki radius arasındakı bucaqdır
  - ✓ təpə nöqtəsi kürənin mərkəzində yerləşən və onun səthində tərəfi həmin kürənin radiusuna bərabər kvadratın sahəsinə bərabər sahə ayıran cisim bucağıdır
  - çevrədə uzunluğu radiusa bərabər qövs ayıran iki diametr arasındakı bucaqdır
135. 0-25 mkm intervalında mikrometrik dərinlikölçənin yekun xətası hansı ölçüdən böyük olmamalıdır?
- düzgün cavab yoxdur
  - ✓ **$\pm 20 \text{ mkm}$**
  - ✓ **$\pm 5 \text{ mkm}$**
  - ..

$\pm 1\text{mkm}$

- ....
- **$\pm 15\text{mkm}$**
- ...
- **$\pm 10\text{mkm}$**

136. Mikrometrik dərinlikölçənlərdə dəyişilə bilən ölçmə milləri müxtəlif hədlərdə ölçmələri təmin edir. Aşağıdakılardan hansı belə ölçmə hədlərinə aid deyildir?

- 50-75 mm
- 0-25 mm
- 25-50 mm
- 75-100 mm
- ✓ 75-150 mm

137. Yuxarı ölçmə həddi 25 mm-dək olan mikrometrlərdə ən böyük xəta nə qədər təşkil edir?

- ..
- **$\pm (0,1 - 1)\text{mkm}$**
- ....
- **$\pm 4\text{mkm}$**
- .....
- **$\pm 10\text{mkm}$**
- ...
- **$\pm 0,5\text{mkm}$**
- ✓ ..
- **$\pm 2\text{mkm}$**

138. Mikrometrlərdə 0-600 mm ölçmə həddində göstərişin buraxıla bilən xətası nə qədərdir?

- ...
- **$\pm (5 - 16)\text{mkm}$**
- ..
- **$\pm (0,1 - 1)\text{mkm}$**
- ✓ ..
- **$\pm (4 - 10)\text{mkm}$**
- .....
- **$\pm (2 - 4)\text{mkm}$**
- ....
- **$\pm (0,1 - 0,5)\text{mkm}$**

139. Ştangenlərdə ölçmə dodaqlarının çəpliyini azaltmaq üçün hansı tədbir görülür?

- X-şəkilli yönəldicidən istifadə edilir
- H-şəkilli yönəldicidən istifadə edilir

- ✓ V-şəkilli yönəldicidən istifadə edilir
- S-şəkilli yönəldicidən istifadə edilir
- T-şəkilli yönəldicidən istifadə edilir

140. Ştangenlətlərdə parallaksız nonius yaratmaq üçün hansı tədbir görülür?

- ✓ nonius şkalası və ölçmə ştanqının müstəviləri eyni səviyyəyə gətirilir
- nonius şkalasının müstəvisi daha dar hazırlanır
- ştangenpərgarların ölçmə həddi genişləndirilir
- əksedirici güzgülərdən istifadə edilir
- ölçmə dodaqlarının uzunluğu artırılır

141. Ştangenreysmusların buraxıla bilən xətası nə qədərdir?

- ....
nonius üzre ± 4 bölgü
- .....
nonius üzre ± 5 bölgü
- ✓ .
nonius üzre ± 1 bölgü
- ..
nonius üzre ± 2 bölgü
- ...
nonius üzre ± 3 bölgü

142. Ştangendərinlikölçənlərin buraxıla bilən xətası nə qədərdir?

- ✓ .
nonius üzre ± 1 bölgü
- ..
nonius üzre ± 3 bölgü
- ...
nonius üzre ± 2 bölgü
- .....
nonius üzre ± 4 bölgü
- .....
nonius üzre ± 5 bölgü

143. Ştangenpərgarların buraxıla bilən xətası nə qədərdir?

- ✓ .
nonius üzre ± 1 bölgü
- .....
nonius üzre ± 5 bölgü
- ...

nonius üzre ± 4 bölgü

• ..

nonius üzre ± 2 bölgü

• ....

nonius üzre ± 3 bölgü

144. Aşağıdakılardan hansı ştangenalətlərdə nonius üzrə hesabat (i) ola bilər?

- 0,5 mm
- 1,5 mm
- ✓ 0,02 mm
- 0,8 mm
- 2 mm

145. Aşağıdakılardan hansı ştangenalətlərdə nonius üzrə hesabat (i) ola bilər?

- 2 mm
- 0,2 mm
- 0,5 mm
- 1,5 mm
- ✓ 0,05 mm

146. Aşağıdakılardan hansı ştangenalətlərdə nonius üzrə hesabat (i) ola bilər?

- 1,5 mm
- 0,15 mm
- ✓ 0,1 mm
- 0,5 mm
- 2 mm

147. Aşağıdakılardan hansı ştangenalətlərin əsas şkalasının bölgü intervalı ola bilər?

- ✓ 0,5 mm
- 0,05 mm
- 0,1 mm
- 2 mm
- 1,5 mm

148. Aşağıdakılardan hansı ştangenalətlərin əsas şkalasının bölgü intervalı ola bilər?

- 0,05 mm
- 0,1 mm
- ✓ 1 mm
- 1,5 mm
- 2 mm

149. Aşağıdakılardan hansı ştangenreysmusun təyinatına daxildir?

- dəşiklərin dərinliyini ölçmək
- ✓ detalların hündürlük ölçülərini təyin etmək
- müstəvi bucaqları ölçmək
- müstəvi və cisim bucaqlarını ölçmək
- ölçmələrin dəqiqliyini yüksəltmək

150. Aşağıdakılardan hansı ştangenreysmusun təyinatına daxildir?

- müstəvi bucaqları ölçmək
- ölçmələrin dəqiqliyini yüksəltmək
- dəşiklərin dərinliyini ölçmək
- müstəvi və cisim bucaqlarını ölçmək
- ✓ detalları nişanlamaq

151. Ştangendərinlikölçənlər hansı məqsədə xidmət edir?

- ölçmələrin dəqiqliyini yüksəltməyə
- ✓ paz yuvalarının dərinliyini ölçməyə
- müstəvi bucaqları ölçməyə
- müstəvi və cisim bucaqlarını ölçməyə
- detalları nişanlamağa

152. Ştangendərinlikölçənlər hansı məqsədə xidmət edir?

- detalları nişanlamağa
- müstəvi və cisim bucaqlarını ölçməyə
- ölçmələrin dəqiqliyini yüksəltməyə
- ✓ pilləvari səthlərin uzunluğunu ölçməyə
- müstəvi bucaqları ölçməyə

153. Ştangendərinlikölçənlər hansı məqsədə xidmət edir?

- detalları nişanlamağa
- ölçmələrin dəqiqliyini yüksəltməyə
- müstəvi və cisim bucaqlarını ölçməyə
- ✓ dəşiklərin dərinliyinin ölçülməsi
- müstəvi bucaqları ölçməyə

154. Ştangenreysmuslarda əlavə şkala nəyə xidmət edir?

- düzgün cavab yoxdur
- təyin edilməli ölçünü müqayisə etməyə
- ✓ əsas şkalanın bölgüsünün hissələrinə görə hesabatın dəqiqliyini yüksəltməyə
- ölçülərin dolayı yolla təyin edilməsinə
- ölçülərin diferensial yolla təyin edilməsinə

155. Ştangenreysmuslarda əsas şkala nəyə xidmət edir?

- düzgün cavab yoxdur
- noniusun bölgüsünün hissələrinə görə hesabatın dəqiqliyini yüksəltməyə
- ✓ təyin edilməli ölçünü müqayisə etməyə
- ölçülərin dolayı yolla təyin edilməsinə
- ölçülərin diferensial yolla təyin edilməsinə

156. Ştangendərinlikölçənlərdə əsas şkala nəyə xidmət edir?

- ✓ təyin edilməli ölçünü müqayisə etməyə
- düzgün cavab yoxdur
- ölçülərin diferensial yolla təyin edilməsinə
- ölçülərin dolayı yolla təyin edilməsinə
- noniusun bölgüsünün hissələrinə görə hesabatın dəqiqliyini yüksəltməyə

157. Ştangenpərgarlarda əsas şkala nəyə xidmət edir?

- ✓ təyin edilməli ölçünü müqayisə etməyə
- düzgün cavab yoxdur
- ölçülərin diferensial yolla təyin edilməsinə
- ölçülərin dolayı yolla təyin edilməsinə

- noniusun bölgüsünün hissələrinə görə hesabın dəqiqliyini yüksəltməyə

158. Ştangenpərgarlarda neçə ölçmə şkalası vardır?

- 1
- 5
- 4
- 3
- √ 2

159. Ştangendərinlikölçənlərdə hansı şkalalar istifadə edilir?

- √ əsas və əlavə
- düzgün cavab yoxdur
- əlavə və köməkçi
- əsas, əlavə və köməkçi
- əsas və ikincidərəcəli

160. Ştangenpərgarlarda hansı şkalalar istifadə edilir?

- əlavə və köməkçi
- düzgün cavab yoxdur
- √ əsas və əlavə
- əsas və ikincidərəcəli
- əsas, əlavə və köməkçi

161. Ştangenreysmuslarla hansı ölçmələr yerinə yetirilir?

- √ mütləq
- diferensial
- dolayı
- nisbi
- birgə

162. Ştangendərinlikölçənlərlə hansı ölçmələr yerinə yetirilir?

- √ mütləq
- nisbi
- birgə
- diferensial
- dolayı

163. Ştangenpərgarlarla hansı ölçmələr yerinə yetirilir?

- diferensial
- birgə
- √ mütləq
- nisbi
- dolayı

164. Mikatorda ölçmə həddi neçə bölgüyədək olur?

- ..
- **± 50**
- .....
- **± 30**
- √ .....

± 100

• ...

± 10

• .....

± 40

165. Aşağıdakılardan hansı ölçmə başlığının növüdür?

- ✓ yaylı
- vintli
- dodaqlı
- ştativli
- əqrəbli

166. Aşağıdakılardan hansı dişli ötürməli ölçmə başlığıdır?

- mikroskop
- ştangenreysmus
- mikrokator
- ✓ saat tipli indikator
- mikrometr

167. Yaylı ölçmə başlıqlarının üstünlüyü hansıdır?

- vibrasiyaya qarşı böyük davamlılıq
- əqrəbə görə hesabatın götürülməsinin əlverişli olması
- bölgülərinin qiymətinin böyük olması
- mexanizmin çox möhkəm olması
- ✓ konstruksiyanın texnolojiliyi

168. Yaylı ölçmə başlıqlarının üstünlüyü hansıdır?

- ✓ bölgüsünün qiymətinin kiçik olması
- əqrəbə görə hesabatın götürülməsinin əlverişli olması
- mexanizmin çox möhkəm olması
- vibrasiyaya qarşı böyük davamlılıq
- bölgülərinin qiymətinin böyük olması

169. Yaylı ölçmə başlıqlarının üstünlüyü hansıdır?

- ✓ böyük ötürmə ədədi əldə etmənin mümkünlüyü
- vibrasiyaya qarşı böyük davamlılıq
- bölgülərinin qiymətinin böyük olması
- əqrəbə görə hesabatın götürülməsinin əlverişli olması
- mexanizmin çox möhkəm olması

170. Mikatorlarda bölgünün qiyməti aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- 0,5 mm
- 1 mm
- 0,2 mm
- ✓ 2 mkm
- 20 mkm

171. Mikatorlarda bölgünün qiyməti aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- 1 mm

- 0,5 mm
- 20 mkm
- 0,2 mm
- ✓ 1 mkm

172. Mikatorlarda bölgünün qiyməti aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- 0,2 mm
- 1 mm
- 0,5 mm
- 20 mkm
- ✓ 0,5 mkm

173. Mikatorlarda bölgünün qiyməti aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- ✓ 0,2 mkm
- 0,2 mm
- 1 mm
- 0,5 mm
- 20 mkm

174. Mikrokatorlarda bölgü qiyməti 0,01 mm olan ölçmə başlığının göstərişlərinin variasiyası aşağıda göstərilənlərin hansından çox olmamalıdır?

- 1 şkala bölgüsü
- 3 şkala bölgüsü
- 1/2 şkala bölgüsü
- ✓ 1/3 şkala bölgüsü
- 1/5 şkala bölgüsü

175. Aşağıdakılardan hansı mikrokatorların ölçmə həddidir?

- ✓ 0,006-0,40 mm
- 0,1-5 mm
- 2,5-20 mm
- 1,0-10 mm
- 0,05-10 mm

176. Aşağıdakılardan hansı mikrokatorların bölgüsünün qiyməti deyildir?

- 0,001
- ✓ 0,05
- 0,01
- 0,005
- 0,002

177. Aşağıdakılardan hansı yaylı ölçmə başlığıdır?

- mikroskop
- ştangensreysmus
- ✓ mikrokator
- saat tipli indikator
- mikrometr

178. Yaylı ölçmə başlığının üstünlüyü hansıdır?

- əqrəbə görə hesabın götürülməsinin əlverişli olması
- bölgülərinin qiymətinin böyük olması
- vibrasiyaya qarşı böyük davamlılıq
- ✓ az ölçmə qüvvəsi tələb etməsi

- mexanizmin çox möhkəm olması

179. Aşağıdakılardan hansı yaylı ölçmə başlıqlarının çatışmayan cəhətlərinə aiddir?

- ölçmə xətalınının böyük olması
- konstruksiyanın texnolojiliyi
- bölgüsünün qiymətinin kiçik olması
- ✓ nazik əqrəb üzrə hesabat götürməyin əlverişsiz olması
- yüksək həssaslıq

180. Aşağıdakılardan hansı yaylı ölçmə başlıqlarının çatışmayan cəhətlərinə aiddir?

- bölgüsünün qiymətinin kiçik olması
- ✓ mexanizmin kifayət qədər möhkəm olmaması
- konstruksiyanın texnolojiliyi
- ölçmə xətalınının böyük olması
- yüksək həssaslıq

181. Aşağıdakılardan hansı yaylı ölçmə başlıqlarının çatışmayan cəhətlərinə aiddir?

- bölgüsünün qiymətinin kiçik olması
- yüksək həssaslıq
- ✓ vibrasiyaya qarşı az davamlılıq
- konstruksiyanın texnolojiliyi
- ölçmə xətalınının böyük olması

182. Aşağıdakılardan hansı ölçmə başlığının növüdür?

- vintli
- dodaqlı
- ✓ lingli-dişli
- ştativli
- əqrəbli

183. Ölçmə başlığı nədir?

- ✓ ölçmə mexanizmi olan hesabat qurğusudur və ölçülən kiçik meyillənmələri əqrəbin böyük yerdəyişməsinə çevirir
- düzgün cavab yoxdur
- optik ölçmə cihazlarını çirklənmədən və rütubətdən qoruyan qurğudur
- ştangenpərgarların yoxlanması üçün nəzərdə tutulan ölçmə
- mütləq ölçmələr üçün nəzərdə tutulan qurğu olub, mikrometrik vintin fırlanma hərəkətini irəliləmə hərəkətinə çevirən vint cütüyündən istifadəyə əsaslanıb

184. Optik sistemdə müşahidə sahəsi boyunca təsvirin qeyri-bərabər böyüməsinə səbəb olan aberrasiya necə adlanır?

- sferik
- koma
- astigmatizm
- ✓ distorsiya
- xromatik

185. Optik sistemdə əşyanın bir nöqtəsinin təsvirinin iki nöqtə şəklində alınması kimi yaranan aberrasiya necə adlanır?

- sferik
- koma
- ✓ astigmatizm
- distorsiya
- xromatik

186. Paralel şüa dəsti optik oxla bucaq təşkil edərək sistemə düşərkən yaranan aberrasiya necə adlanır?

- sferik
- ✓ koma
- astigmatizm
- distorsiya
- xromatik

187. Optik sistemlərdə təsviri rəngli haşiyələrə boyayan aberrasiya necə adlanır?

- sferik
- koma
- astigmatizm
- distorsiya
- ✓ xromatik

188. Optik oxu paralel işıq şüalarının linzadan keçdikdən sonra optik oxu müxtəlif yerlərdə kəsməsi nəticəsində baxış sahəsinin müxtəlif yerlərində təsvirin aydın alınmaması hansı aberrasiyadır?

- ✓ sferik
- koma
- astigmatizm
- distorsiya
- xromatik

189. Astigmatizmi düzəldilmiş sistem necə adlanır?

- aplanatik
- ✓ anastigmat
- astigmatik
- doğru cavab yoxdur
- apoxromat

190. Xromatik aberrasiya olmayan optik sistem necə adlanır?

- aplanatik
- anastigmat
- astigmatik
- doğru cavab yoxdur
- ✓ apoxromat

191. Sferik aberrasiya olmayan optik sistem necə adlanır?

- ✓ aplanatik
- anastigmat
- astigmatik
- doğru cavab yoxdur
- apoxromat

192. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aiddir?

- asimmetriya
- difraksiya
- paralel sürüşmə
- ✓ astigmatizm
- polyarlaşma

193. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aiddir?

- asimmetriya
- difraksiya

- paralel sürüşmə
- ✓ koma
- polyarlaşma

194. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aiddir?

- parabolik
- difraksiya
- dispersiya
- ✓ xromatik
- hiperbolik

195. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aiddir?

- asimmetriya
- interferensiya
- dispersiya
- ✓ distorsiya
- difraksiya

196. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aiddir?

- parabolik
- xətti
- kvadratik
- ✓ sferik
- hiperbolik

197. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aid deyildir?

- sferik
- astigmatizm
- xromatik
- ✓ interferensiya
- distorsiya

198. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aid deyildir?

- distorsiya
- koma
- astigmatizm
- ✓ dispersiya
- xromatik

199. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aid deyildir?

- sferik
- koma
- astigmatizm
- ✓ hiperbolik
- xromatik

200. Aşağıdakılardan hansı optik sistemlərin əsas aberrasiyasına aid deyildir?

- ✓ parabolik
- astigmatizm
- koma
- xromatik
- sferik

201. Real optik sistemlərdə təsvirin xətası necə adlanır?

- interferensiya
- difraksiya
- ✓ aberrasiya
- abbreviatura
- asimmetriya

202. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminə aid deyildir?

- ✓ ölçmə maşını
- doğru cavab yoxdur
- okulyar
- obyektiv
- işıqlandırıcı qurğu

203. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminə aid deyildir?

- doğru cavab yoxdur
- okulyar
- obyektiv
- işıqlandırıcı qurğu
- ✓ katetometr

204. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminə aid deyildir?

- okulyar
- obyektiv
- işıqlandırıcı qurğu
- ✓ ştangelət
- doğru cavab yoxdur

205. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementi deyildir?

- linza
- prizma
- ✓ katetometr
- müstəvi-paralel lövhə
- müstəvi güzgü

206. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementi deyildir?

- linza
- ✓ mikrometr
- müstəvi-paralel lövhə
- müstəvi güzgü
- prizma

207. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementi deyildir?

- ✓ sferometr
- linza
- prizma
- müstəvi güzgü
- müstəvi-paralel lövhə

208. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementi deyildir?

- müstəvi-paralel lövhə
- linza

- √ ştangelalət
- prizma
- müstəvi güzgü

209. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementi deyildir?

- √ ştangelalət
- linza
- müstəvi güzgü
- prizma
- müstəvi-paralel lövhə

210. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin qovşağıdır?

- ölçü maşını
- mikrometr
- ştangelalət
- sferometr
- √ obyektiv

211. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin qovşağıdır?

- ştangelalət
- √ okulyar
- sferometr
- ölçmə maşını
- mikrometr

212. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementidir?

- ştangelalət
- katetometr
- sferometr
- √ müstəvi-paralel lövhə
- mikrometr

213. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementidir?

- ştangelalət
- katetometr
- sferometr
- √ müstəvi güzgü
- mikrometr

214. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementidir?

- ştangelalət
- katetometr
- sferometr
- √ prizma
- mikrometr

215. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin optik-mexaniki ölçmə vasitələrinin optik sisteminin elementidir?

- ştangelalət
- katetometr
- sferometr
- √ linza
- mikrometr

216. Ümumi şəkildə götürüldükdə optik-mexaniki cihazların əsas optik xarakteristikası aşağıdakılardan hansıdır?

- √ böyütmə
- əks etdirmə
- həssaslıq
- döndərmə
- sürət

217. Optik- mexaniki ölçmə cihazlarında işıqlandırma qurğusu nə üçün istifadə olunur?

- √ torun tələb olunan işıqlanmasını əldə etmək üçün
- şəffaf mühitdən keçərək sınan işıq şüalarını əldə etmək üçün
- udulan işıq şüalarını bərpa etmək üçün
- düzgün cavab yoxdur
- əks olunan işıq şüalarını əldə etmək üçün

218. Optik- mexaniki ölçmə cihazlarında işıqlandırma qurğusu nə üçün istifadə olunur?

- √ proyeksiya cihazlarında ekranın tələb olunan işıqlanmasını əldə etmək üçün
- şəffaf mühitdən keçərək sınan işıq şüalarını əldə etmək üçün
- udulan işıq şüalarını bərpa etmək üçün
- düzgün cavab yoxdur
- əks olunan işıq şüalarını əldə etmək üçün

219. Optik- mexaniki ölçmə cihazlarında işıqlandırma qurğusu nə üçün istifadə olunur?

- şəffaf mühitdən keçərək sınan işıq şüalarını əldə etmək üçün
- düzgün cavab yoxdur
- √ ölçülən əşyanın tələb olunan işıqlanmasını əldə etmək üçün
- √ əks olunan işıq şüalarını əldə etmək üçün
- əks olunan işıq şüalarını əldə etmək üçün
- udulan işıq şüalarını bərpa etmək üçün

220. Optik- mexaniki cihazlarda ən sadə obyektiv nədən təşkil olunub?

- √ biri müsbət, digəri mənfi olmaqla iki linzadan
- hər ikisi mənfi olan iki linzadan
- ikisi müsbət, biri mənfi olmaqla üç linzadan
- ikisi mənfi, biri müsbət olmaqla üç linzadan
- hər ikisi müsbət olan iki linzadan

221. Tuşlama torlarından istifadə etməklə yönəltmənin dəqiqliyi nədən asılıdır?

- √ cihazın böyütməsindən
- səthin əyrilik radiuslarının nisbətindən
- əks etdirən prizmaların sayından
- sındıran prizmaların sayından
- ştrixlərin rəngindən

222. Tuşlama torlarından istifadə etməklə yönəltmənin dəqiqliyi nədən asılıdır?

- əks etdirən prizmaların sayından
- √ işıqlandırmanın keyfiyyətindən
- ştrixlərin rəngindən
- səthin əyrilik radiuslarının nisbətindən
- sındıran prizmaların sayından

223. Tuşlama torlarından istifadə etməklə yönəltmənin dəqiqliyi nədən asılıdır?

- √ şüşənin təmizliyindən, cihazın böyütməsindən

- səthin əyrilik radiuslarının nisbətindən
- əks etdirən prizmaların sayından
- sındıran prizmaların sayından
- ştrixlərin rəngindən

224. Tuşlama torlarından istifadə etməklə yönəltmənin dəqiqliyi nədən asılıdır?

- √ şüşənin təmizliyindən
- səthin əyrilik radiuslarının nisbətindən
- əks etdirən prizmaların sayından
- sındıran prizmaların sayından
- ştrixlərin rəngindən

225. Tuşlama torlarından istifadə etməklə yönəltmənin dəqiqliyi nədən asılıdır?

- √ ştrixlərin qalınlığından
- səthin əyrilik radiuslarının nisbətindən
- əks etdirən prizmaların sayından
- sındıran prizmaların sayından
- ştrixlərin rəngindən

226. Tuşlama torları aşağıdakılardan hansında tətbiq olunur?

- √ vizir mikroskoplarında
- yaylı ölçmə başlıqlarında
- lingli-dişli ölçmə başlıqlarında
- lingli ölçmə başlıqlarında
- ştangenpərgarlarda

227. Tuşlama torları aşağıdakılardan hansında tətbiq olunur?

- √ müşahidə borularında
- yaylı ölçmə başlıqlarında
- lingli-dişli ölçmə başlıqlarında
- lingli ölçmə başlıqlarında
- ştangenpərgarlarda

228. Optik-mexaniki sistemlərdə müstəvi-parallel lövhə nə kimi istifadə olunur?

- √ qoruyucu şüşə
- prizma
- linza
- müstəvi güzgü
- işıq gücləndiricisi

229. Optik-mexaniki sistemlərdə müstəvi-parallel lövhə nə kimi istifadə olunur?

- √ şkala
- prizma
- linza
- müstəvi güzgü
- işıq gücləndiricisi

230. Optik-mexaniki sistemlərdə müstəvi-parallel lövhə nə kimi istifadə olunur?

- √ tor
- prizma
- linza
- müstəvi güzgü
- işıq gücləndiricisi

231. Optik-mexaniki sistemlərdə müstəvi-parallel lövhə nə kimi istifadə olunur?

- ✓ işıq süzgeci
- prizma
- linza
- müstəvi güzgü
- işıq gücləndiricisi

232. Optik-mexaniki cihazlarda müstəvi-parallel lövhə nə əldə etmək üçün istifadə olunur?

- paralel işıq şüaları səpələndirilir
- işıq şüalarının interferensiyası alınır
- ✓ şüa müəyyən qədər sürüşməklə öz əvvəlki istiqamətinə paralel qalır
- paralel işıq şüaları bir nöqtəyə toplanır
- işıq şüalarının proyeksiyası alınır

233. Optik-mexaniki cihazlarda prizmalar hansı 2 qrupa bölünür?

- ✓ sındıran və əks etdirən
- sındırmayan və əks etdirməyən
- sındıran və əks etdirməyən
- düzgün cavab yoxdur
- sındırmayan və əks etdirən

234. Xətti və bucaq ölçmələrində tətbiq olunan optik-mexaniki cihazlarda müstəvi güzgülərdən nə üçün istifadə olunur?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır
- ✓ əşyaya nəzərən təsvir döndərilir
- işıq tərkib hissələrinə ayrılır
- düzgün cavab yoxdur
- işıq şüalarının interferensiyası alınır

235. Xətti və bucaq ölçmələrində tətbiq olunan optik-mexaniki cihazlarda müstəvi güzgülərdən nə üçün istifadə olunur?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır
- ✓ şüanın istiqaməti dəyişdirilir
- işıq tərkib hissələrinə ayrılır
- düzgün cavab yoxdur
- işıq şüalarının interferensiyası alınır

236. Optik sistemlərdə prizmalardan nə üçün istifadə edilir?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır
- ✓ şüa dəsti ayrılır
- paralel işıq şüaları bir nöqtəyə toplanır
- paralel işıq şüaları səpələndirilir
- işıq şüalarının interferensiyası əldə olunur

237. Optik sistemlərdə prizmalardan nə üçün istifadə edilir?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır
- ✓ müşahidə, tuşlama xəttinin istiqaməti dəyişdirilir
- paralel işıq şüaları bir nöqtəyə toplanır
- paralel işıq şüaları səpələndirilir
- işıq şüalarının interferensiyası əldə olunur

238. Optik sistemlərdə prizmalardan nə üçün istifadə edilir?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır

- ✓ sistemin optik oxunun istiqaməti dəyişdirilir
- paralel işıq şüaları bir nöqtəyə toplanır
- paralel işıq şüaları səpələndirilir
- işıq şüalarının interferensiyası əldə olunur

239. Optik sistemlərdə prizmalardan nə üçün istifadə edilir?

- işıq şüalarının proyeksiyası alınır
- ✓ işıq şüalarının yayılma istiqaməti dəyişdirilir
- paralel işıq şüaları bir nöqtəyə toplanır
- paralel işıq şüaları səpələndirilir
- işıq şüalarının interferensiyası əldə olunur

240. Dioptriya hansı kəmiyyətin vahididir?

- optik şəffaflıq
- optik radius
- optik qüvvə
- optik səth
- ✓ optik güc

241. Optik gücün vahidi hansıdır?

- vatt
- ✓ dioptriya
- trioptriya
- Nyuton
- Coul

242. Xətti və bucaq ölçmələri üçün tətbiq olunan əksər optik-mexaniki cihazların (interferometrlərdən başqa) iş prinsipləri həndəsi optikanın müxtəlif qanunları ilə izah olunur. Aşağıdakılardan hansı belə qanunlara aiddir ?

- enerjinin saxlanması
- işığın tərkibinin mürəkkəbliyi
- işığın vakuumda yayılması
- ✓ işığın iki şəffaf mühitin sərhəddində sınması
- işığın udulması

243. Xətti və bucaq ölçmələri üçün tətbiq olunan əksər optik-mexaniki cihazların (interferometrlərdən başqa) iş prinsipləri həndəsi optikanın müxtəlif qanunları ilə izah olunur. Aşağıdakılardan hansı belə qanunlara aiddir ?

- enerjinin saxlanması
- işığın tərkibinin mürəkkəbliyi
- işığın vakuumda yayılması
- ✓ işığın güzgü səthindən əks olunması
- işığın udulması

244. Xətti və bucaq ölçmələri üçün tətbiq olunan əksər optik-mexaniki cihazların (interferometrlərdən başqa) iş prinsipləri həndəsi optikanın müxtəlif qanunları ilə izah olunur. Aşağıdakılardan hansı belə qanunlara aiddir ?

- enerjinin saxlanması
- işığın tərkibinin mürəkkəbliyi
- işığın vakuumda yayılması
- ✓ işıq şüalarının müstəqil yayılması
- işığın udulması

245. Xətti və bucaq ölçmələri üçün tətbiq olunan əksər optik-mexaniki cihazların (interferometrlərdən başqa) iş prinsipləri həndəsi optikanın müxtəlif qanunları ilə izah olunur. Aşağıdakılardan hansı belə qanunlara aiddir ?

- enerjinin saxlanması
- ✓ işığın düzxətli yayılması

- işığın vakuumda yayılması
- işığın tərkibinin mürəkkəbliyi
- işığın udulması

246. Aşağıdakılardan hansı katetometrin əsas hissələrinə aid deyildir?

- şkala
- ✓ proyeksiya qurğusu
- tuşlama qurğusu
- müşahidə borusunu üfüqi vəziyyətə gətirmək üçün qurğu
- hesabat qurğusu

247. Qabarıq və çökük sferik səthlərin əyrilik radiuslarını ölçmək üçün hansı cihazdan istifadə olunur?

- ✓ sferometr
- proyektor
- optimetr
- interferometr
- katetometr

248. İşığın interferensiyası prinsipinə əsaslanan ölçü cihazı necə adlanır?

- dispersiyametr
- difraksiyametr
- katetometr
- ✓ interferometr
- sferometr

249. ..

eşyanın ölçüsü y , onun təsvirinin ölçüsü y' olarsa, proyeksiya cihazının xətti böyütməsi hansı düsturla hesablanır?

- ✓ .
- $\beta = \frac{y'}{y}$
- ....
- $\beta = y - y'$
- ....
- $\beta = y' - y$
- ..
- $\beta = \frac{y}{y'}$

- doğru cavab yoxdur

250. Optik-mexaniki ölçmə vasitələri kimi proyektorların üstünlüyü hansıdır?

- ✓ təsvirin eyni zamanda bir neçə şəxs tərəfindən müşahidə olunmasına imkan verir
- yalnız bir gözlə müşahidə aparmağa imkan verir
- vaxta qənaət etməyə imkan verir

- həm şaquli, həm üfüqi müşahidələr aparmağa imkan verir
- obyektin rəngli təsvirini almağa imkan verir

251. Optik-mexaniki ölçmə vasitələri kimi proyektorların üstünlüyü hansıdır?

- həm şaquli, həm üfüqi müşahidələr aparmağa imkan verir
- vaxta qənaət etməyə imkan verir
- ✓ okulyarın köməyi olmadan ölçmə aparmağa imkan verir
- yalnız bir gözlə müşahidə aparmağa imkan verir
- obyektin rəngli təsvirini almağa imkan verir

252. Universal ölçmə mikroskopları aləti mikroskoplardan nə ilə fərqlənir?

- təsvirin aydınlığı
- növ müxtəlifliyinin sayı
- ölçmələrin sürəti
- işıq selinin intensivliyi
- ✓ ölçmə hədlərinin genişliyi

253. Universal ölçmə mikroskopları aləti mikroskoplardan nə ilə fərqlənir?

- təsvirin aydınlığı
- növ müxtəlifliyinin sayı
- ölçmələrin sürəti
- ✓ ölçmələrin daha dəqiqliyi
- işıq selinin intensivliyi

254. Universal ölçmə mikroskopları aləti mikroskoplardan nə ilə fərqlənir?

- ölçmələrin sürəti
- növ müxtəlifliyinin sayı
- təsvirin aydınlığı
- ✓ ölçmələrin universallığı
- işıq selinin intensivliyi

255. Aşağıdakılardan hansı ölçmə mikroskoplarının əsas elementi deyildir?

- hesabat qurğusu
- doğru cəyab yoxdur
- kronşteynləri olan əsas
- ✓ işıq süzgəci
- tuşlama qurğusu

256. Aşağıdakılardan hansı ölçmə mikroskoplarının əsas elementi deyildir?

- tuşlama qurğusu
- hesabat qurğusu
- kronşteynləri olan əsas
- doğru cəyab yoxdur
- ✓ interferensiya qurğusu

257. Nisbətən böyük ölçülərin təyin edilməsi üçün aşağıdakılardan hansı istifadə edilir?

- ştangelət
- ✓ ölçmə maşını
- mikroskop
- optimetr
- mikrometr

258. Ölçmə xəttinin yerləşməsindən asılı olaraq optimtrlər necə qruplaşdırılır?

- ✓ şaquli və üfüqi
- şaquli və universal
- üfüqi və çarpaz
- şaquli və çarpaz
- üfüqi və universal

259. Optik-mexaniki ölçmə vasitələrindən interferensiya cihazları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- kontaktlı
- doğru cavab yoxdur
- dolayı təsirli
- birbaşa təsirli
- ✓ kontaktsiz

260. Optik- mexaniki ölçmə vasitələrindən proyeksiya cihazı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- kontaktlı
- doğru cavab yoxdur
- dolayı təsirli
- birbaşa təsirli
- ✓ kontaktsiz

261. Məmulatın ölçülən kəmiyyətinin qiymətini naməlum ölçü ilə attestasiya olunmuş ölçünü müqayisə etməklə müəyyənləşdirməyə imkan verən optik-mexaniki cihazlar necə adlanır?

- kontaktsiz
- kontaktlı
- ✓ müqayisədən
- dolayı təsirli
- birbaşa təsirli

262. Məmulatın ölçülən kəmiyyətinin qiymətini bilavasitə hesabat qurğusu üzrə ölçməyə imkan verən optik-mexaniki cihazlar necə adlanır?

- kontaktlı
- müqayisədən
- ✓ birbaşa təsirli
- dolayı təsirli
- kontaktsiz

263. Ölçülən kəmiyyətin dəyişməsinə qəbul edən elementi ölçülən obyektin səthi ilə bilavasitə təmasda olmayan optik-mexaniki cihazlar necə adlanır?

- kontaktlı
- müqayisədən
- dolayı təsirli
- birbaşa təsirli
- ✓ kontaktsiz

264. Ölçülən kəmiyyətin dəyişməsinə qəbul edən elementi ölçülən obyektin səthi ilə bilavasitə təmasda olan optik-mexaniki cihazlar necə adlanır?

- kontaktsiz
- dolayı təsirli
- müqayisədən
- birbaşa təsirli
- ✓ kontaktlı

265. Optik-mexaniki cihazların işi hansı enerjiden istifadəyə əsaslanıb?

- mexaniki
- √ işıq
- istilik
- elektrik
- maqnit

266. Hansı katetometrələr vardır?

- dairəvi
- işığın interferensiyası hadisəsinə əsaslanan
- sferik
- düzbucaqlı
- √ universal

267. Hansı katetometrələr vardır?

- işığın interferensiyası hadisəsinə əsaslanan
- sferik
- düzbucaqlı
- dairəvi
- √ şaquli

268. Katetometrlərdən aşağıdakılardan hansının ölçülməsi üçün istifadə olunur?

- √ ionlaşdırıcı şüaların təsiri altında olan obyektlərin uzunluğunu
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalara
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalara
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

269. Katetometrlərdən aşağıdakılardan hansının ölçülməsi üçün istifadə olunur?

- √ yüksək və aşağı temperaturun təsiri altında olan obyektlərin uzunluğunu
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalara
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalara
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

270. Katetometrlərdən aşağıdakılardan hansının ölçülməsi üçün istifadə olunur?

- √ yüksək və aşağı təzyiqin təsiri altında olan obyektlərin uzunluğu
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalara
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalara
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

271. Kontaktsiz metodla katetometrələrin köməyi ilə aşağıdakılardan hansını təyin etmək mümkündür?

- √ yüksək temperaturlarda nümunələrin deformasiyasını
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalara
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalara
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

272. Kontaktsiz metodla katetometrələrin köməyi ilə aşağıdakılardan hansını təyin etmək mümkündür?

- √ ştrixlər(cizgilər) arasında məsafəni
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalara
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalara

- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

273. Kontaktsiz metodla katetometrlərin köməyi ilə aşağıdakılardan hansını təyin etmək mümkündür?

- √ barometrlərdə civənin qalxma hündürlüyünü
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalari
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalari
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

274. Kontaktsiz metodla katetometrlərin köməyi ilə aşağıdakılardan hansını təyin etmək mümkündür?

- √ termometrlərdə civənin qalxma hündürlüyünü
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- universal mikroskoplarda tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalari
- aləti mikroskoplarda hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalari
- müstəvi güzgülərin dönmə bucağını

275. Proyektorlarla ölçmələr hansı metoda əsaslanır?

- √ müqayisəetmə
- səth kəsiyi
- interferensiya
- en kəsiyi
- difraksiya

276. Aləti və universal mikroskoplarının köməyi ilə ölçmələr hansı metodla yerinə yetirilə bilər?

- √ ox kəsiyi
- səth kəsiyi
- interferensiya
- en kəsiyi
- difraksiya

277. Aləti və universal ölçmə mikroskoplarının köməyi ilə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- √ dəşiklərin diametrləri
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

278. Aləti və universal ölçmə mikroskoplarının köməyi ilə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- √ dəşiklər arasında məsafə
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

279. Aləti və universal ölçmə mikroskoplarının köməyi ilə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- √ xarici yivlərin profil elementləri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri

280. Aləti və universal ölçmə mikroskoplarının köməyi ilə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- ✓ kəsici alətin bucaq ölçüləri
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

281. Ölçmə maşınlarında aşağıdakılardan hansı ölçülə bilər?

- çox nazik təbəqələrin qalınlığı
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- ✓ halqaların daxili diametrləri

282. Ölçmə maşınlarında aşağıdakılardan hansı ölçülə bilər?

- ✓ silindrlərin xarici diametrləri
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- çox nazik təbəqələrin qalınlığı

283. Üfüqi optimetrylə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- ✓ məmulatların daxili diametrləri
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

284. Üfüqi optimetrylə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- ✓ kürələrin diametrləri
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

285. Üfüqi optimetrylə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- ✓ kalibrlər
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

286. Üfüqi optimetrylə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- ✓ müstəvi-paralel uzunluq uc ölçüləri

287. Üfüqi optimetrylə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- ✓ xarici ölçülər
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr

- səthlərin kələ-kötürlüyü

288. Üfüqi optimetrlərlə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- ✓ daxili ölçülər
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri

289. Şaquli optimetrlərlə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- ✓ nazik təbəqələrin qalınlığı
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü

290. Şaquli optimetrlərlə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- səthlərin kələ-kötürlüyü
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- ✓ məfillərin diametrləri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

291. Şaquli optimetrlərlə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- ✓ kürələrin diametrləri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr
- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr

292. Şaquli optimetrlərlə aşağıdakılardan hansı ölçülür?

- səthlərin kələ-kötürlüyü
- düzxətlikdən və müstəvilikdən meyillənmələr
- silindrik səthlərin forma meyillənmələri
- ✓ kalibrlərin xarici diametrləri
- nisbətən böyük xətti yerdəyişmələr

293. Avtokollimatorlar özündə nələrin funksiyalarını birləşdirir?

- noniusun və linzanın
- işıq süzgəcinin və torun
- ✓ kollimator və müşahidə borusunun
- ştangenpərgar və ştangenreysmusun
- obyektiv və okulyarın

294. Avtokollimatorlar çoxüzlü prizmalarla birlikdə aşağıdakılardan hansının yoxlanmasında istifadə edilir?

- ✓ bölgü başlıqlarının
- ştangenreysmusların
- ştangenpərgarların
- səthlərin kələ-kötürlüyünün
- kürələrin

295. Avtokollimatorlar çoxüzlü prizmalarla birlikdə aşağıdakılardan hansının yoxlanmasında istifadə edilir?

- ştangenpərgarların
- ştangenreysmusların
- √ qoniometrlərin
- kürələrin
- səthlərin kələ-kötürlüyünün

296. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansının yoxlanmasında istifadə edilir?

- ştangenpərgarların
- √ işçi coxüzlü prizmaların
- kürələrin
- səthlərin kələ-kötürlüyünün
- ştangenreysmusların

297. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansının yoxlanmasında istifadə edilir?

- √ nümunəvi coxüzlü prizmaların
- ştangenreysmusların
- ştangenpərgarların
- səthlərin kələ-kötürlüyünün
- kürələrin

298. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansının yoxlanmasında istifadə edilir?

- ştangenreysmusların
- √ etalon coxüzlü prizmaların
- kürələrin
- səthlərin kələ-kötürlüyünün
- ştangenpərgarların

299. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansını yerinə yetirmək üçün istifadə edilir?

- səthlərin əyrilik radiuslarını ölçmək
- böyük xətti yerdəyişmələri ölçmək
- √ müstəvi səthləri bir-birinə paralel və perpendikulyar şəkildə yerləşdirmək
- daxili ölçüləri təyin etmək
- səthlərin kələ-kötürlüyünü ölçmək

300. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansını ölçmək üçün istifadə edilir?

- √ güzgü kimi əks etdirən müstəvi səthlərin meyil etməsini
- səthlərin əyrilik radiuslarını
- daxili ölçüləri
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- böyük xətti yerdəyişmələri

301. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansını ölçmək üçün istifadə edilir?

- √ kiçik bucaq yerdəyişmələrini
- səthlərin əyrilik radiuslarını
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- daxili ölçüləri
- böyük xətti yerdəyişmələri

302. Avtokollimatorlar aşağıdakılardan hansını ölçmək üçün istifadə edilir?

- böyük xətti yerdəyişmələri
- səthlərin kələ-kötürlüyünü
- səthlərin əyrilik radiuslarını
- daxili ölçüləri

√ kiçik bucaqları

303. Aşağıdakılardan hansı optik-mexaniki cihazlar üçün spesifik xətalardır?

- √ hesabatın götürülməsi ilə əlaqədar yaranan xətalər
- sərbəstdüşmə təcilinin təsirindən yaranan xətalər
  - havanın rütubətinin təsirindən yaranan xətalər
  - yüksək atmosfer təzyiqindən yaranan xətalər
  - temperaturun təsirindən yaranan xətalər

304. Aşağıdakılardan hansı optik-mexaniki cihazlar üçün spesifik xətalardır?

- temperaturun təsirindən yaranan xətalər
  - sərbəstdüşmə təcilinin təsirindən yaranan xətalər
  - havanın rütubətinin təsirindən yaranan xətalər
  - yüksək atmosfer təzyiqindən yaranan xətalər
- √ tuşlama ilə əlaqədar yaranan xətalər

305. Bucaq şablonlarına hansı vasitə ilə nəzarət edilir?

- sinus xətkəşləri
  - 90 dərəcə işçi bucağı olan metal günyələr
- √ bucaq lövhələri
- konusşəkilli kalibrlər
  - səkkizüzlü prizmalar

306. Bucaq şablonlarında daha dəqiq bucaq almaq üçün onun tərəfinin uzunluğunun hansı ölçüdə olması tövsiyə edilir?

- √ 40 mm-dən az olmadan
- 40 mm-dən az olmadan
  - 40 mm-dən çox olmadan
  - 40-60 mm intervalında
  - 60 mm-dən çox olmadan

307. Məmulatlarda müstəvi səthlərin qarşılıqlı perpendikulyarlığını yoxlamaq üçün hansı ölçmə vasitəsindən istifadə edilir?

- √ 90 dərəcə işçi bucağı olan metal günyələr
- sinus xətkəşləri
  - konusşəkilli kalibrlər
  - interferometrlər
  - səkkizüzlü prizmalar

308. Çoxüzlü prizmalar şəklində bucaq ölçülərinin çatışmayan cəhəti hansıdır?

- işıq pis keçirir
  - doğru cavab yoxdur
  - bucaqölçən cihazların yoxlanması zamanı istifadəsi əlverişsizdir
- √ ölçünün temperaturunun qeyri-bərabərliyinə həssaslıq
- ondan istifadə yoxlama metodikasının məhsuldarlığını azaldır

309. Çoxüzlü prizmalar şəklində bucaq ölçülərinin çatışmayan cəhəti hansıdır?

- işıq pis keçirir
  - doğru cavab yoxdur
  - bucaqölçən cihazların yoxlanması zamanı istifadəsi əlverişsizdir
  - ondan istifadə yoxlama metodikasının məhsuldarlığını azaldır
- √ hazırlanmasının əmək tutumu böyükdür

310. Çoxüzlü prizmalar şəklində bucaq ölçülərinin üstünlüyü hansıdır?

- konus bucaqlarının ölçülməsində də tətbiq olunur
- √ bucaqölçən cihazların yoxlanma metodikasını əlverişli edir
- hazırlanma texnologiyası sadədir
- konstruktiv cəhətdən sadədir və əlverişlidir
- hazırlanması böyük əməktutumludur

311. Çoxüzlü prizmalar şəklində bucaq ölçülərinin üstünlüyü hansıdır?

- konus bucaqlarının ölçülməsində də tətbiq olunur
- √ bucaqölçən cihazları yoxlama metodikalarının məhsuldarlığını artırır
- hazırlanma texnologiyası sadədir
- konstruktiv cəhətdən sadədir və əlverişlidir
- hazırlanması böyük əməktutumludur

312. Bucaq ölçülərindən blok təşkil edildikdə, blokun bucağının qiyməti nəyə bərabərdir?

- bloka daxil olan ölçülərin bucaqların orta qiymətinə
- doğru cavab yoxdur
- bloka daxil olan ölçülərdən ən kiçiyinin bucağına
- bloka daxil olan ölçülərdən ən böyüyünün bucağına
- √ bloka daxil olan ölçülərin bucaqları cəminə

313. Müstəvi bucaq vahidinin saxlanması və ötürülməsi üçün aşağıdakılardan hansı tətbiq edilir?

- sinus xətkəşləri
- mikrometrlər
- √ prizmatik bucaq ölçüləri
- konusşəkilli kalibrlər
- şablonlar

314. Daxili konus bucağı ölçülərkən kalibr hansı formada olur?

- konusşəkilli vtulka (oymaq)
- kürə
- √ tıxac
- prizma
- silindr

315. Əgər məmulat xarici konus şəklində detal olarsa, kalibr hansı formada olar?

- prizma
- silindr
- √ konusşəkilli vtulka (oymaq)
- tıxac
- kürə

316. Nümunəvi ölçü kalibr – tıxac olduqda daxili konusun bucağının ölçülməsi zamanı nə qiymətləndirilir?

- məmulatın və kalibrin konusşəkilli səthlərinin kələ-kötürlük dərəcəsi
- daxili konusun və kalibrin bucaq qiymətlərinin nisbəti
- daxili konusun hündürlük dərəcəsi
- √ məmulatın və kalibrin konusşəkilli səthlərinin bir-birinə toxunma dərəcəsi
- kalibrin müəyyən edilmiş bucaq qiymətinin meyillənməsi

317. Nümunəvi ölçü prizmatik bucaq ölçüsü olduqda ölçülən bucağın qiyməti nəyə bərabərdir?

- ölçülmüş meyillənmə ilə ölçünün bucağının fərqinə
- ölçülmüş meyillənmə ilə ölçünün bucağının cəminə
- ölçülmüş meyillənmə ilə ölçünün bucağının qiymətinin hasilinə
- ölçülmüş meyillənmə ilə ölçünün bucağının orta qiymətlərinin cəminə

✓ ölçülmüş meyillənmə ilə ölçünün bucağının həqiqi qiymətinin cəbri cəminə

318. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında triqonometrik qrupa hansı aiddir?

- çoxüzlü prizmalar
- ✓ sinus xətkələri
- bucaq lövhələri
- konusşəkilli kalibrlər
- şablonlar

319. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında qoniometrik qrupa hansı aiddir?

- bucaq lövhələri
- ✓ bucaqölçənlər
- çoxüzlü prizmalar
- şablonlar
- konusşəkilli kalibrlər

320. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında məmulatın prototip ölçülər qrupuna hansı aid deyildir?

- bucaq lövhələri
- ✓ bucaqölçənlər
- çoxüzlü prizmalar
- şablonlar
- konusşəkilli kalibrlər

321. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında məmulatın prototip ölçülər qrupuna hansı aid deyildir?

- çoxüzlü prizmalar
- ✓ qoniometrələr
- bucaq lövhələri
- konusşəkilli kalibrlər
- şablonlar

322. Bucaq ölçmə vasitələri əsas hansı əlamətə görə təsnifatlaşdırılır?

- müqayisə edilən ölçünün kütləsi
- müqayisə edilən meyarın (ölçünün) xarici ölçüləri
- ✓ müqayisə edilən ölçünün növü
- ölçmələrin dəqiqliyi
- ölçmələrin əmək tutumu

323. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında triqonometrik qrupa hansı aiddir?

- mikrometrik nutromerlər
- ölçmə mikroskopları
- ştangelətlər
- ✓ sinus xətkələri
- konusşəkilli kalibrlər

324. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında məmulatın prototip ölçülər qrupuna hansı aid deyildir?

- bucaq lövhələri
- ✓ mikrometrik nutromerlər
- çoxüzlü prizmalar
- şablonlar
- konusşəkilli kalibrlər

325. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında məmulatın prototip ölçülər qrupuna hansı aid deyildir?

- bucaq lövhələri
- konusşəkilli kalibrlər
- √ ölçmə mikroskopları
- çoxüzlü prizmalar
- şablonlar

326. Bucaq ölçmə vasitələrinin təsnifatında məmulatın prototip ölçülər qrupuna hansı aid deyildir?

- bucaq lövhələri
- √ ştangelətlər
- çoxüzlü prizmalar
- şablonlar
- konusşəkilli kalibrlər

327. Bucaq ölçmə vasitələrinin əsas təsnifatlaşdırma əlamətini göstərin?

- √ müqayisə edilən ölçünün növü
- müqayisə edilən meyarın (ölçünün) materialı
- müqayisə edilən ölçünün temperaturu
- ölçmələrin material tutumu
- ölçmələrin həssaslığı

328. Aşağıdakılardan hansı sinus xətkəsinin dəqiqlik sinfidir?

- √ 1
- 6
- 8
- 4
- 0,2

329. Aşağıdakılardan hansı sinus xətkəsinin dəqiqlik sinfidir?

- √ 2
- 4
- 0,2
- 8
- 6

330. Sinus xətkəsi neçə dəqiqlik sinfində hazırlanır?

- 4
- 5
- 1
- √ 2
- 3

331. Aşağıdakılardan hansı sinus xətkəsinin tipinə aiddir?

- prizmasız
- xətkəşli
- xətkəşsiz
- diyircəksiz
- √ qarşılıqlı perpendikulyar istiqamətlərdə hər iki tərəfə meyil edən

332. Aşağıdakılardan hansı sinus xətkəsinin tipinə aiddir?

- √ dayaq lövhəli
- xətkəşli
- diyircəksiz
- prizmasız

- xətkəşsiz

333. Aşağıdakılardan hansı sinus xətkəşinin tipinə aiddir?

- ✓ dayaq lövhəsiz
- prizmasız
- xətkəşsiz
- xətkəşli
- diyircəksiz

334. ..

? sas üzərində şkalanın bölgüsünün qiymeti $a=1^0$, nonius üzre hesabət bölgüsünün qiymeti $i=2'$ olarsa, nonius bölgülerinin sayı neçə olar?

- 90
- 120
- 45
- ✓ 30
- 60

335. Standart sinus xətkəşləri neçə tipdə hazırlanır?

- 5
- 6
- 4
- 2
- ✓ 3

336. Əgər sinuslar xətkəşində hesabətlər fərqi sıfır olarsa, aşağıdakılardan hansı mülahizə doğrudur?

- doğru cavab yoxdur
- ✓ məmulatın bucağının xətası yoxdur
- məmulatın həqiqi bucağı “müsbət” meyillənməyə malikdir
- məmulatın bucağının xətası buraxıla bilən həddi aşır
- məmulatın həqiqi bucağı “mənfi” meyillənməyə malikdir

337. ..

Sinus xətkəşində ölçü blokunun ölçüsü neçə hesablanır? (a-ölçülən bucaq, l-diyircəklər arasında məsafə)

✓ .....

$$h = L \sin a$$

• ..

$$h = L \sin a$$

• ..

$$h = \frac{L}{\sin a}$$

• ....

$$h = L^2 \sin a$$

• .....

$$h = \frac{L^2}{\sin a}$$

338. Aşağıdakılardan hansı bucaq ölçmək üçün taraza aiddir?

- doğru cavab yoxdur
- ✓ mikrometrik taraz
- çərçivəsiz taraz
- üfüqi taraz
- şaquli taraz

339. Aşağıdakılardan hansı bucaq ölçmək üçün taraza aiddir?

- üfüqi taraz
- şaquli taraz
- doğru cavab yoxdur
- ✓ tircikli taraz
- çərçivəsiz taraz

340. Aşağıdakılardan hansı bucaq ölçmək üçün taraza aiddir?

- doğru cavab yoxdur
- şaquli taraz
- ✓ çərçivəli taraz
- çərçivəsiz taraz
- üfüqi taraz

341. Bucaq ölçmək üçün tarazın silindrik ampulasında cizgilər arasında interval neçədir?

- ✓ 2 mm
- 3 mm
- 0,5 mm
- 1,5 mm
- 1 mm

342. Bucaq ölçmək üçün tarazın ampulasının forması necə ola bilər?

- ✓ silindrik
- prizmatik
- düzxətli
- elleps şəklində
- konusşəkilli

343. Bucaq ölçmək üçün tarazın ampulasının forması necə ola bilər?

- konusşəkilli
- düzxətli
- prizmatik
- elleps şəklində
- ✓ dairəvi

344. Bucaq ölçmək üçün tarazın həssas elementi hansıdır?

- ✓ mayeli ampula
- şkala
- prizmalar
- dayaq
- linza

345. Universal bucaqölçən hansı ölçmə həddinə malikdir?

- 0-270 dərəcə
- ✓ 0-320 dərəcə

- 0-210 dərəcə
- 0-90 dərəcə
- 0-180 dərəcə

346. Aşağıdakılardan hansı qoniometrlərdə dəqiqliyin yüksəldilməsinə xidmət etmir?

- kollimatorun və müşahidə borusunun böyük fokus məsafəsi
- √ şkala cizgilərinin uzunluğunun böyüklüyü
- optik mikrometrin bölgüsünün qiymətinin kiçikliyi
- limblərin böyük ölçüləri
- limbin bölgüsünün qiymətinin kiçikliyi

347. Hansı qoniometrın hesabat sistemi birtərəflidir?

- √ bölgüsünün qiyməti və xətası 30" olan
- bölgüsünün qiyməti və xətası 20" olan
- bölgüsünün qiyməti və xətası 40" olan
- bölgüsünün qiyməti və xətası 10" olan
- bölgüsünün qiyməti və xətası 50" olan

348. Aşağıdakılardan hansı qoniometrlərin buraxıla bilən xətası deyildir?

- 1"
- √ 60"
- 30"
- 10"
- 5"

349. Qoniometrlərdə göstərişlərin hesabat sistemi necədir?

- elektromaqnit
- belə ölçmə vasitələrində hesabat sistemi olmur
- √ optik
- mexaniki
- elektrik

350. Qoniometrlərdə limbin dəqiqlik xarakteristikası hansıdır?

- proyeksiya qurğusunun xətası
- müşahidə borusunun xətası
- şaquli xəttin xətası
- noniusun xətası
- √ "diametrlərin" xətası

351. Qoniometrlərdə limbin dəqiqlik xarakteristikası hansıdır?

- √ cizgilərin xətası
- müşahidə borusunun xətası
- noniusun xətası
- proyeksiya qurğusunun xətası
- şaquli xəttin xətası

352. Qoniometrlərdə limbin diametri dedikdə, nə başa düşülür?

- √ limbdə iki əks cizgini birləşdirən xəyali xətt
- limbdə iki əks nöqtə arasında məsafə
- doğru cavab yoxdur
- ən böyük limbin diametri
- müşahidə borusunun diametri

353. Qoniometrik tip cihazlarda ümumi xüsusiyyət nədir?

- konus bucaqlarını ölçməyə xidmət edir
- ştangenalətlərlə birlikdə istifadə edilir
- işıqlandırma qurğusuna malikdir
- ✓ bucaqölçən şkalaya malikdir
- ölçü şkalası 450-dək bölgülərə ayrılmışdır

354. Rotametrik cihazlarda şkalanın qeyri-xəttiliyi nə qədər təşkil edir?

- 0,4%-dən az
- 2%-dən az
- 0,91%-dən az
- 14% və daha çox
- ✓ 3% və daha çox

355. Rotametrik cihazların həssaslığını aşağıda göstərilən üsullardan hansı ilə artırmaq olar?

- sıxılmış havanın işçi təzyiqini azaltmaqla
- ✓ borunun konusluğunu azaltmaqla
- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqini azaltmaqla
- ölçmə araboşluğunu azaltmaqla
- ölçmə ucluğunun diametrini azaltmaqla

356. Rotametrik cihazların həssaslığını aşağıda göstərilən üsullardan hansı ilə artırmaq olar?

- sıxılmış havanın işçi təzyiqini azaltmaqla
- ölçmə araboşluğunu azaltmaqla
- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqini azaltmaqla
- ✓ sıxılmış havanın işçi təzyiqini artırmaqla
- ölçmə ucluğunun diametrini azaltmaqla

357. Rotametrik cihazların həssaslığını aşağıda göstərilən üsullardan hansı ilə artırmaq olar?

- sıxılmış havanın işçi təzyiqini azaltmaqla
- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqini azaltmaqla
- ölçmə araboşluğunu azaltmaqla
- ölçmə ucluğunun diametrini azaltmaqla
- ✓ ölçmə ucluğunun diametrini artırmaqla

358. Xətti ölçülərin ölçülməsi prosesində rotametrik cihazlarda üzgəcin qalxma hündürlüyü nədən asılıdır?

- ✓ ölçmə araboşluğundan
- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqindən
- sıxılmış havanın işçi təzyiqindən
- sıxılmış havanın ölçmə təzyiqindən
- ucluğun diametrindən

359. Rotametrik cihazlarda sıxılmış havanın işçi təzyiqi adətən nə qədər olur?

- 20 MPa
- ✓ 0,15 MPa
- 18 MPa
- 3,61 MPa
- 0,81 MPa

360. Rotametrik cihazın hesabat qurğusu hansıdır?

- mikrometr
- reysmus

- nonius
- qoniometr
- ✓ rotametr

361. Yüksək təzyiqli rotametrik cihazların iş prinsipi nəyə əsaslanıb?

- sıxılmış havanın temperaturunun dəyişməsinin ölçünün dəyişməsinə çevrilməsinə
- ✓ ölçmə ucluğundan keçən sıxılmış hava axınının sürətinin ölçülməsinə
- ölçmə ucluğundan keçən sıxılmış hava axınının təzyiqinin ölçülməsinə
- ölçünün dəyişməsinin induktivliyin dəyişməsinə çevrilməsinə
- sıxılmış havanın sıxlığının dəyişməsinin onun təzyiqinin dəyişməsinə çevrilməsinə

362. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğuları tətbiq edilən ölçmə sxemlərindən asılı olaraq qruplara bölünür. Aşağıdakılardan hansı bu qruplardan biridir?

- qeyri-xətti
- ✓ diferensial
- təzyiq stabilizatorlu
- induktiv
- hava süzgəcli

363. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğuları tətbiq edilən ölçmə sxemlərindən asılı olaraq qruplara bölünür. Aşağıdakılardan hansı bu qruplardan biridir?

- ✓ qeyri-diferensial
- qeyri-xətti
- təzyiq stabilizatorlu
- hava süzgəcli
- induktiv

364. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğuları tətbiq edilən ölçmə sxemlərindən asılı olaraq neçə qrupa bölünür?

- 2
- 4
- 5
- 6
- ✓ 3

365. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında həssaslıq hansı üsulla dəyişdirilir?

- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqini dəyişməklə
- ✓ sıxılmış havanın işçi təzyiqini dəyişməklə
- ölçmə araboşluğunu dəyişməklə
- sıxılmış havanın ölçmə təzyiqini dəyişməklə
- hava süzgəclərini dəyişməklə

366. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında həssaslıq hansı üsulla dəyişdirilir?

- ölçmə araboşluğunu dəyişməklə
- ✓ giriş və ölçmə ucluqlarının diametrlərinin nisbətini dəyişməklə
- sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqini dəyişməklə
- sıxılmış havanın ölçmə təzyiqini dəyişməklə
- hava süzgəclərini dəyişməklə

367. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında həssaslıq azaldıqca ölçmə diapazonu necə dəyişir?

- azalır
- dəyişmir
- harmonik dəyişir
- doğru cavab yoxdur

√ artır

368. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında həssaslıq artdıqca ölçmə diapazonu necə dəyişir?

√ azalır

- dəyişmir
- harmonik dəyişir
- doğru cavab yoxdur
- artır

369. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazının statik xarakteristikasında xətti asılılıq araboşluğun ölçüsünün (s) hansı intervala aid qiymətlərində müşahidə olunur?

• .
 $S = 0 - S_{min}$

• ...
 $S \leq S_{max}$

• ....
 $S \geq S_{min}$

• .....
 $S \leq S_{ort}$

√ ..
 $S = S_{min} - S_{max}$

370. Rotametrik tip cihazlarda həssas element aşağıdakılardan hansıdır?

- konusşəkilli boru
- ventil
- yay
- √ üzgəc
- şkala

371. Xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrində sıxılmış havanın ölçmə təzyiqi (h)nə qədər olmalıdır? (H - sıxılmış havanın işçi təzyiqi)

- $h=(1-10)H$
- √ $h=(0,6-0,9)H$
- $h=(2-3)H$
- $h=(38-50)H$
- $h=(0,2-0,8)H$

372. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə cihazları çevirmə prinsipindən asılı olaraq hansı tiplərə bölünür?

- manometrik və induktiv tip cihazlar
- manometrik və tutum tip cihazlar
- induktiv və tutum tip cihazlar
- √ manometrik və rotometrik tip cihazlar
- induktiv və rotametrik tip cihazlar

373. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə cihazları çevirmə prinsipindən asılı olaraq neçə qrupa bölünür?

- √ 2
- 4
  - 5
  - 6
  - 3

374. Xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələri hansı prinsipə əsaslanmışdır?

- ✓ ölçünün dəyişməsinin sıxılmış hava axınının sürətinin dəyişməsinə çevrilməsi
- sıxılmış havanın sıxlığının dəyişməsinin onun təzyiqinin dəyişməsinə çevrilməsi
- temperaturun dəyişməsinin ölçünün dəyişməsinə çevrilməsi
- ölçünün dəyişməsinin induktivliyin dəyişməsinə çevrilməsi
- sıxılmış havanın təzyiqinin dəyişməsinin onun axın sürətinin dəyişməsinə çevrilməsi

375. Xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələri hansı prinsipə əsaslanmışdır?

- ✓ ölçünün dəyişməsinin sıxılmış havanın təzyiqinin dəyişməsinə çevrilməsi
- sıxılmış havanın sıxlığının dəyişməsinin onun təzyiqinin dəyişməsinə çevrilməsi
- temperaturun dəyişməsinin ölçünün dəyişməsinə çevrilməsi
- ölçünün dəyişməsinin induktivliyin dəyişməsinə çevrilməsi
- sıxılmış havanın təzyiqinin dəyişməsinin onun axın sürətinin dəyişməsinə çevrilməsi

376. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə vasitələrinin üstün cəhətidir?

- sıxılmış hava mənbəyinin olmasını tələb etmir
- az ətalətlilik
- böyük ölçmə diapazonu
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ cihazın konstruksiyasını dəyişmədən həssaslığı geniş interval daxilində tənzimləmək imkanı

377. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrinin üstün cəhətidir?

- sıxılmış hava mənbəyinin olmasını tələb etmir
- az ətalətlilik
- böyük ölçmə diapazonu
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ məsafədən ölçmələri təmin edə bilər

378. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə üsulunun çatışmayan cəhətidir?

- ✓ sıxılmış hava mənbəyinin olmasını tələb edir
- cihazın konstruksiyasını dəyişmədən həssaslığı geniş intervalda tənzimləmək imkanının olmaması
- eyni vaxtda bir neçə ölçüyə nəzarət imkanının olmaması
- məsafədən ölçmələri təmin edə bilməməsi
- cihazda ölçmə nəticələrinin cəmini və ya fərqlərini əldə etmək imkanının olmaması

379. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə üsulunun çatışmayan cəhətidir?

- cihazın konstruksiyasını dəyişmədən həssaslığı geniş interval daxilində tənzimləmək imkanının olmaması
- cihazda ölçmə nəticələrinin cəmini və ya fərqlərini əldə etmək imkanının olmaması
- məsafədən ölçmələri təmin edə bilməməsi
- ✓ xeyli dərəcədə ətalətli olmaq
- eyni vaxtda bir neçə ölçüyə nəzarət imkanının olmaması

380. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrinin çatışmayan cəhətidir?

- eyni vaxtda bir neçə ölçüyə nəzarət imkanının olmaması
- məsafədən ölçmələri təmin edə bilməməsi
- ✓ nisbətən kiçik ölçmə diapazonu
- cihazın konstruksiyasını dəyişmədən həssaslığı geniş intervalda tənzimləmək imkanının olmaması
- cihazda ölçmə nəticələrinin cəmini və ya fərqlərini əldə etmək imkanının olmaması

381. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrinin üstün cəhətidir?

- sıxılmış hava mənbəyinin olmasını tələb etmir
- az ətalətlilik
- böyük ölçmə diapazonu

- düzgün cavab yoxdur
- √ cihazda ölçmə nəticələrinin cəmini və ya fərqi əldə etmək imkanı

382. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrinin üstün cəhətidir?

- √ eyni vaxtda bir neçə ölçüyə nəzarət imkanı
- az ətalətlilik
- sıxılmış hava mənbəyinin olmasını tələb etmir
- düzgün cavab yoxdur
- böyük ölçmə diapazonu

383. Optik gücü 4 dioptriya olan linzanın arxa fokus məsafəsi nə qədərdir?

- √ 0,25m
- 2 m
- 1 m
- 0,75 m
- 0,5 m

384. Arxa fokus məsafəsi 2m olan linzanın optik gücü neçə dioptriyaadır?

- 1 dptr
- √ 0,5 dptr
- 5 dptr
- 0,4 dptr
- 2 dptr

385. Arxa fokus məsafəsi 1m olan linzanın optik gücü neçə dioptriyaadır?

- √ 1 dptr
- 0,5 dptr
- 10 dptr
- 0,1 dptr
- 2 dptr

386. Hansı halda rotametrimin həssaslığı artır?

- <http://exam.unec.edu.az/exam/img/test.jpg>
- üzgəcin çəkisini artırıqda
- borunun konusluğunu artırıqda
- √ düzgün cavab yoxdur
- işçi təzyiqi azaltdıqda

387. Hansı halda rotametrimin həssaslığı artır?

- ölçmə ucluğunun diametrini azaltdıqda
- göstərilən bütün hallarda
- √ borunun konusluğunu azaltdıqda
- üzgəcin çəkisini artırıqda
- işçi təzyiqi azaltdıqda

388. Hansı halda rotametrimin həssaslığı artır?

- göstərilən bütün hallarda
- ölçmə ucluğunun diametrini azaltdıqda
- işçi təzyiqi azaltdıqda
- √ üzgəcin çəkisini azaltdıqda
- borunun konusluğunu artırıqda

389. Hansı halda rotametrimin həssaslığı artır?

- göstərilən bütün hallarda
- ölçmə ucluğunun diametrini azaltdıqda
- ✓ işçi təzyiqi artırdıqda
- üzgəcin çəkisini artırdıqda
- borunun konusluğunu artırdıqda

390. Hansı halda rotametrimin həssaslığı artır?

- göstərilən bütün hallarda
- ✓ ölçmə ucluğunun diametrini artırdıqda
- işçi təzyiqi azaltdıqda
- üzgəcin çəkisini artırdıqda
- borunun konusluğunu artırdıqda

391. Rotametrik cihazlarda ölçmə araboşluğu kiçik olduqca:

- borudan havanın axma sürəti böyük olur
- ✓ borudan havanın axma sürəti kiçik olur
- hava sərfi az olur
- üzgəc aşağı enir
- üzgəcin vəziyyəti dəyişmişdir

392. Rotametrik cihazlarda ölçmə araboşluğu böyük olduqca:

- üzgəc aşağı enir
- ✓ borudan havanın axma sürəti böyük olur
- borudan havanın axma sürəti kiçik olur
- hava sərfi az olur
- üzgəcin vəziyyəti dəyişmişdir

393. Rotametrik cihazlarda ölçmə araboşluğu böyük olduqca:

- ✓ hava sərfi böyük olur
- üzgəcin vəziyyəti dəyişmişdir
- borudan havanın axma sürəti kiçik olur
- hava sərfi az olur
- üzgəc aşağı enir

394. Rotametrik cihazlarda sıxılmış havanın işçi təzyiqi adətən nə qədər olur?

- 200 kqQ/sm²
- ✓ 1,5 kqQ/sm²
- 16 kqQ/sm²
- 3 kqQ/sm²
- 8,1 kqQ/sm²

395. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında hansı ölçmə sxemi və ya sxemləri tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta aralığı mövqeyə malik olur?

- qeyri-diferensial və kompensasiyalı
- ✓ diferensial
- diferensial və qeyri-diferensial
- kompensasiyalı
- qeyri-diferensial

396. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında hansı ölçmə sxemi və ya sxemləri tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta ən böyük olur?

- qeyri-diferensial və kompensasiyalı

- diferensial
  - diferensial və qeyri-diferensial
  - √ qeyri-diferensial
  - kompensasiyalı
- 397.** Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında hansı ölçmə sxemi və ya sxemləri tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta ən kiçik olur?
- diferensial
  - qeyri-diferensial və kompensasiyalı
  - √ kompensasiyalı
  - qeyri-diferensial
  - diferensial və qeyri-diferensial
- 398.** Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında diferensial ölçmə sxemi tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta necədir?
- ən kiçikdir
  - √ aralıq mövqeyə malikdir
  - naməlum qalır
  - düzgün cavab yoxdur
  - ən böyükdür
- 399.** Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında qeyri-diferensial ölçmə sxemi tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta necədir?
- ən kiçikdir
  - aralıq mövqeyə malikdir
  - naməlum qalır
  - düzgün cavab yoxdur
  - √ ən böyükdür
- 400.** Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə qurğularında kompensasiyalı ölçmə sxemi tətbiq olunduqda işçi təzyiqin qeyri-stabilliyi ilə əlaqədar xəta necədir?
- √ ən kiçikdir
  - aralıq mövqeyə malikdir
  - naməlum qalır
  - düzgün cavab yoxdur
  - ən böyükdür
- 401.** Havanın ölçmə təzyiqinin mütləq qiymətinin təyininə əsaslanan pnevmatik ölçmə qurğusu hansıdır?
- diferensial
  - kompensasiyalı
  - induktiv
  - qeyri-xətti
  - √ qeyri-diferensial
- 402.** Biri ölçülən olmaqla iki təzyiqin fərqi ölçülməsinə əsaslanan pnevmatik ölçmə qurğusu hansıdır?
- √ diferensial
  - kompensasiyalı
  - induktiv
  - qeyri-xətti
  - qeyri-diferensial
- 403.** Xətti ölçüləri manometrik tip pnevmatik ölçmə vasitələrində giriş ucluğunun diametri azaldıqda nə baş verir?
- √ ölçmə diapazonu azalır
  - ölçmə diapazonu artır

- həssaslıq dəyişmir
- ölçmə diapazonu dəyişmir
- həssaslıq azalır

404. Xətti ölçüləri manometrik tip pnevmatik ölçmə vasitələrində giriş ucluğunun diametri azaldıqda nə baş verir?

- ✓ həssaslıq artır
- ölçmə diapazonu artır
- həssaslıq dəyişmir
- ölçmə diapazonu dəyişmir
- həssaslıq azalır

405. Xətti ölçüləri manometrik tip pnevmatik ölçmə vasitələrində statik xarakteristikanın düzxətli hissəsi aşağıdakılardan hansına uyğundur?(s-araboşluğunun ölçüsü)

- $s = 0 - s_{m\text{öz}}$

- ...
- $s \leq s_{m\text{az}}$

- ....
- $s \leq s_{\text{orta}}$

- düzgün cavab yoxdur
- $s \geq s_{m\text{öz}}$

- ✓ ..
- $s = s_{m\text{öz}} - s_{m\text{az}}$

406. Aşağıdakı asılılıqlardan hansı xətti ölçüləri manometrik tip pnevmatik ölçmə vasitələrində statik xarakteristikadır? (H - sıxılmış havanın işçi təzyiqi; h - sıxılmış havanın ölçmə təzyiqi; pş - sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqi, s-araboşluğunun ölçüsü)

- H(s)
- s(h)
- H(h)
- ✓ düzgün cavab yoxdur
- pş(s)

407. Xətti ölçüləri manometrik tip pnevmatik ölçmə vasitələrində h(s) asılılığı necə adlanır? (h - sıxılmış havanın ölçmə təzyiqi; s-araboşluğunun ölçüsü)

- ✓ statik xarakteristika
- kompleks xarakteristika
- diferensial xarakteristika
- nisbi xarakteristika
- dinmik xarakteristika

408. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında təzyiq stabilizatorunun təyinatı nədir?

- havanı kənar qarışıqlardan təmizləmək
- ✓ işçi təzyiqi sabit saxlamaq
- ölçmə təzyiqini aşağı salmaq
- düzgün cavab yoxdur
- havanı qaz tərkibinə görə ayırmaq

409. Xətti ölçüləri manometrik tip ölçmə cihazlarında süzgəcin təyinatı nədir?

- ✓ havanı kənar qarışıqlardan təmizləmək
- işçi təzyiqi sabit saxlamaq
- ölçmə təzyiqini aşağı salmaq
- düzgün cavab yoxdur
- havanı qaz tərkibinə görə ayırmaq

410. Xətti ölçülərin alçaq təzyiqli pnevmatik ölçmə cihazlarında sıxılmış havanın işçi təzyiqi (H) üçün hansı doğrudur?

- $H = 3,2 - 6,8 \text{ kqQ/sm}^2$
- $H > 0,1 \text{ kqQ/sm}^2$
- $H = 0,7 - 0,9 \text{ kqQ/sm}^2$
- düzgün cavab yoxdur
- $H = 3 - 7 \text{ kqQ/sm}^2$
- ✓ $H \leq 0,1 \text{ kqQ/sm}^2$

411. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrində sıxılmış havanın ölçmə təzyiqinə (h) qoyulan tələbi ödəyir? (H - sıxılmış havanın işçi təzyiqi)

- $h = (1-10)H$
- ✓ $h = (0,6-0,9)H$
- $h = (2-3)H$
- $h = (38-50)H$
- $h = (0,2-0,8)H$

412. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin alçaq təzyiqli pnevmatik ölçmə cihazlarında sıxılmış havanın işçi təzyiqinə (H) qoyulan tələbi ödəyir?

- ✓ $H \leq 0,01 \text{ MPa}$
- $H > 0,01 \text{ MPa}$
- $H = 0,1 - 0,9 \text{ MPa}$
- $H = 3 - 12 \text{ MPa}$
- $H = 0,32 - 0,6 \text{ MPa}$

413. Aşağıdakılardan hansı xətti ölçülərin yüksək təzyiqli pnevmatik ölçmə cihazlarında sıxılmış havanın işçi təzyiqinə (H) qoyulan tələbi ödəyir?

- $H \leq 0,01 \text{ MPa}$
- $H = 0,1 - 0,9 \text{ MPa}$
- ✓ $H > 0,01 \text{ MPa}$
- $H = 3 - 12 \text{ MPa}$
- $H = 0,32 - 0,6 \text{ MPa}$

414. Xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrində sıxılmış havanın ölçmə təzyiqi (h) üçün hansı şərt ödənməlidir? (H - sıxılmış havanın işçi təzyiqi)

- $h = (1,5-12)H$
- $h = (12-23)H$

- $h=(3,8-5)H$
- ✓ $h=(0,6-0,9)H$
- $h=(0,4-0,7)H$

415. Xətti ölçülərin alçaq təzyiqli pnevmatik ölçmə cihazlarında sıxılmış havanın işçi təzyiqi (H) üçün hansı şərt ödənməlidir?

- $H=0,7-0,9 \text{ kqQ/sm}^2$
- $H=3-7 \text{ kqQ/sm}^2$

✓ .

$$H \leq 0,1 \text{ kqQ/sm}^2$$

- $H=3,2 - 6,8 \text{ kqQ/sm}^2$
- $H > 1 \text{ kqQ/sm}^2$

416. Xətti ölçülərin yüksək təzyiqli pnevmatik ölçmə cihazlarında sıxılmış havanın işçi təzyiqi (H) üçün hansı şərt ödənməlidir?

- ..
 $H=4 - 6 \text{ kqQ/sm}^2$

- .
 $H \leq 0,1 \text{ kqQ/sm}^2$

- ✓ ....
 $H > 0,1 \text{ kqQ/sm}^2$

- ...
 $H=0,1-0,4 \text{ kqQ/sm}^2$

- .....
 $H = 10-12 \text{ kqQ/sm}^2$

417. Xətti ölçülərin pnevmatik ölçmə vasitələrində sıxılmış havanın şəbəkə təzyiqinin qiyməti (pş) üçün hansı şərt ödənməlidir?

- $h=(1,5-12)H$
- $h=(12-23)H$
- ✓ $h=(0,6-0,9)H$
- $h=(0,4-0,7)H$
- $h=(3,8-5)H$

418. Xətti ölçmələrdə tətbiq olunan pnevmatik ölçü cihazlarının ölçmə kamerasındakı dəyişən təzyiq necə adlanır?

- ✓ ölçmə təzyiqi
- şəbəkə təzyiqi
- ətraf mühitin təzyiqi
- işçi təzyiq
- normal təzyiq

419. Xətti ölçmələrdə tətbiq olunan pnevmatik ölçü cihazlarına verilən sabit (stabiləşdirilmiş) təzyiq necə adlanır?

- şəbəkə təzyiqi
- ✓ işçi təzyiq
- ətraf mühitin təzyiqi
- normal təzyiq
- ölçmə təzyiqi

420. Xətti ölçmələrdə pnevmatik ölçü cihazları tətbiq olunan müəssisənin pnevmatik şəbəkəsində olan təzyiq necə adlanır?

- normal təzyiq
- ətraf mühitin təzyiqi

- ✓ şəbəkə təzyiqi
- işçi təzyiq
- ölçmə təzyiqi

421. Xətti ölçmələrdə tətbiq olunan pnevmatik cihazlarda sıxılan havanın tərkibindəki bərk hissəciklər hansı ölçüdən böyük ola bilməz?

- 0,7 mm
- 4 mkm
- ✓ 0,5 mkm
- 1 mm
- 1,8 mkm

422. Aşağıdakılardan hansı cihazlar xətti ölçmələrdə tətbiq olunan pnevmatik cihazlara aiddir?

- triqonometrik
- induktiv
- ✓ rotametrik
- optik-mexaniki
- qoniometrik

423. Aşağıdakılardan hansı cihazlar xətti ölçmələrdə tətbiq olunan pnevmatik cihazlara aiddir?

- triqonometrik
- induktiv
- ✓ manometrik
- optik-mexaniki
- qoniometrik

424. Xətti ölçmələrdə ölçünün dəyişməsinin sıxılmış hava axınının sürətinin dəyişməsinə çevrilməsi prinsipinə əsaslanan ölçmə vasitəsi hansıdır?

- qoniometrik
- ✓ pnevmatik
- elektrostatik
- induktiv
- triqonometrik

425. Xətti ölçmələrdə ölçünün dəyişməsinin sıxılmış havanın təzyiqinin dəyişməsinə çevrilməsi prinsipinə əsaslanan ölçmə vasitəsi hansıdır?

- elektrostatik
- qoniometrik
- ✓ pnevmatik
- induktiv
- triqonometrik

426. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə vasitələrinin həssaslığını necə dəyişmək mümkündür?

- sıxılmış havanın temperaturunu dəyişməklə
- ölçmə araboşluğunu dəyişməklə
- havanın qaz tərkibini dəyişməklə
- hava süzgəcini dəyişməklə
- ✓ havanın təzyiqini dəyişməklə

427. Xətti ölçüləri pnevmatik ölçmə vasitələrinin həssaslığını necə dəyişmək mümkündür?

- ölçmə araboşluğunu dəyişməklə
- havanın qaz tərkibini dəyişməklə
- sıxılmış havanın temperaturunu dəyişməklə
- ✓ ucluqları dəyişməklə

- hava süzgəcini dəyişməklə
428. Reostat tip çeviricidə çevirmə funksiyası ümumi şəkildə necə təsvir olunur? (R- çıxış omik müqavimət, x- sürüngəcin bucaq və ya xətti yerdəyişməsi)
- ...
  - √ .....
  - .
  - ..
  - ....
429. Hansı halda reostat tip çeviricilərdən istifadə tövsiyə olunmur?
- kiçik sürətli xətti yerdəyişmələrin ölçülməsində
  - düzgün cavab yoxdur
  - 2-3 mm-dən böyük xətti yerdəyişmələrin ölçülməsində
  - kiçik sürətli bucaq yerdəyişmələrinin ölçülməsində
  - √ titrəyişə məruz qalan qurğularda
430. Hansı halda reostat tip çeviricilərdən istifadə tövsiyə olunmur?
- kiçik sürətli bucaq yerdəyişmələrinin ölçülməsində
  - düzgün cavab yoxdur
  - √ hərəkətli qurğularda
  - kiçik sürətli xətti yerdəyişmələrin ölçülməsində
  - 2-3 mm-dən böyük xətti yerdəyişmələrin ölçülməsində
431. Aşağıdakılardan hansı reostat tip çeviricilərə qoyulan tələbdir?
- yüksək atmosfer təzyiqinə qarşı davamlı olaq
  - müqavimətin maksimal temperatur əmsalı
  - √ sürüngəcin elektrik kontaktını kiçik qüvvənin təsiri ilə təmin etmək
  - sürüngəcin minimum elektrik keçiriciliyi
  - mexaniki aşınmalara qarşı az davamlı olmaq
432. Aşağıdakılardan hansı reostat tip çeviricilərə qoyulan tələbdir?
- sürüngəcin minimum elektrik keçiriciliyi
  - sürüngəcin elektrik kontaktını böyük qüvvənin təsiri ilə təmin etmə
  - müqavimətin maksimal temperatur əmsalı
  - √ mexaniki aşınmalara qarşı çox davamlı olmaq
  - yüksək atmosfer təzyiqinə qarşı davamlı olaq
433. Aşağıdakılardan hansı reostat tip çeviricilərə qoyulan tələbdir?
- sürüngəcin elektrik kontaktını böyük qüvvənin təsiri ilə təmin etmək
  - sürüngəcin minimum elektrik keçiriciliyi
  - √ müqavimətin minimal temperatur əmsalı
  - müqavimətin maksimal temperatur əmsalı
  - mexaniki aşınmalara qarşı az davamlı olmaq
434. Reostat tip çeviricilərlə bir qayda olaraq hansı qiymətdə xətti yerdəyişmələr ölçülür?
- 0,1 mm-dən böyük
  - 13-15 mm intervalda

- ✓ 2-3 mm-dən böyük
- 2 mm-dən kiçik
- 0,5-0,6 mm-dən kiçik

435. Reostat tip çeviricilərin əsas çatışmazlığı hansıdır?

- ✓ sürüşən kontaktın olması
- böyük güc tələb etməsi
- iş prosesində titrəməsi
- böyük tutum müqavimətinin olması
- böyük induktiv müqavimətin olması

436. Reostat tip çeviricilərdə giriş kəmiyyəti hansı kəmiyyətdir?

- reostatın karkasına dolanmış naqilin ümumi uzunluğu
- düzgün cavab yoxdur
- sürüngəcin yüksək tezliklə rəqsi hərəkəti
- ✓ sürüngəcin xətti yerdəyişməsi və ya müəyyən bucaq qədər dönməsi
- reostatın induktiv müqavimətinin dəyişməsi

437. Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğru deyildir?

- tutumlu ölçmə cihazları geniş diapazonda yüksək xəttiliyə malikdir
- ✓ tutumlu ölçmə cihazları böyük ölçmə qüvvəsinə malikdir
- diferensial tutum çeviricisi əsasında qurulmuş körpü ölçmə sxemi ətraf mühitin temperaturunun dəyişməsinə az həssasdır
- diferensial tutum çeviricisi əsasında qurulmuş körpü ölçmə sxemi tezliyin dəyişməsinə az həssasdır
- diferensial tutum çeviricisi əsasında qurulmuş körpü ölçmə sxemi qidalanma gərginliyinin dəyişməsinə az həssasdır

438. Tutum çeviricilərində kondensatorun tutum müqaviməti (X_c) onun köynəklərinin sahəsindən (S) necə asılıdır?

- ....
- ✓ $X_c \sim S$
- $X_c \sim \frac{1}{S}$
- ..
- $X_c \sim \frac{1}{S^2}$
- ....
- $X_c \sim \frac{1}{\sqrt{S}}$
- .....
- $X_c \sim S^2$

439. Xətti ölçmələrdə araboşluqların neçə faizdən çox olmayaraq dəyişməsində tutum çeviricilərindən istifadə olunur?

- ✓ 5%
- 1%
- 20%
- 10%
- 12%

440. Tutum çeviricilərindən araboşluqların hansı dəyişməsində istifadə nəzərdə tutulmuşdur? (d-kondensatorun köynəkləri arasındakı məsafə)

- ✓ $\Delta d = \pm 0,05d$

• ....
 $\Delta d = \pm 0,01d$

• ....
 $\Delta d = \pm 0,1d$

• ...
 $\Delta d = \pm 2d \text{ l l}$

• ..
 $\Delta d = \pm 0,5d \text{ l}$

441. Müstəvi kondensatorun tutumu onun köynəklərinin sahəsindən necə asılıdır?

• ....
 $C \sim \frac{S^2}{S^3}$

• .....
 $C \sim \frac{1}{S^3}$

✓ .
 $C \sim S$

• ..
 $C \sim \frac{1}{S}$

• ...
 $C \sim \frac{1}{S^2}$

442. Müstəvi kondensatorun tutumu onun köynəkləri arasındakı məsafədən necə asılıdır?

✓ .
 $C \sim \frac{1}{d}$

• .....
 $C \sim \frac{1}{d^3}$

• ....
 $C \sim d$

• ...
 $C \sim \frac{1}{\sqrt{d}}$

• ..
 $C \sim \frac{1}{d^2}$

443. Tutum çeviricilərinin iş prinsipi nəyə əsaslanmışdır?

✓ dəyişən tutumlu kondensatordan çevirici kimi istifadəyə

- düzgün cavab yoxdur
- kondensatorun qısa müddətdə elektriklə yüklənməsinə
- kondensatorda tutum müqavimətinin tezlikdən asılı olmasına
- sabit tutumlu kondensatordan çevirici kimi istifadəyə

444. Xətti ölçmələr üçün induktiv çeviricilərdə çıxış parametri nəyə əsasən təyin edilir?

✓ hava araboşluğunun sahəsi dəyişdikdə induktivliyin dəyişməsinə

- şəbəkə tezliyi dəyişdikdə induktiv müqavimətin dəyişməsinə

- tutum dəyişdikdə tutum müqavimətinin dəyişməsinə
- dolağın sarğılar sayı dəyişdikdə onun induktivliyinin dəyişməsinə
- araboşluğu dəyişdikdə tutumun dəyişməsinə

445. İnduktiv diferensial çeviricilərdə qeyri-xəttilik bir qayda olaraq neçə faizdən çox olmur?

- √ 1%
- 12%
- 10%
- 5%
- 8%

446. İnduktiv çeviricini tarazlığa gətirərkən onun çıxışında sıfır yaxın gərginlik almaq üçün hansı tədbir görülməlidir?

- çeviricinin girişinə elektron süzgəc qoşulmalıdır
- qidalandırma gərginliyinin amplitudunu 2 və ya 3 dəfə azaltmaq lazımdır
- √ qidalandırma gərginliyində yüksək harmoniklərin olması minimuma endirilməlidir
- qidalandırma gərginliyində yüksək harmoniklərin sayı maksimuma çatdırılmalıdır
- qidalandırma cərəyanını 2 və ya 3 dəfə azaltmaq lazımdır

447. İnduktiv çeviricinin ötürmə əmsalının sabilliyini təmin etmək üçün hansı tədbir görülməlidir?

- çeviricinin girişinə elektron süzgəc qoşulmalıdır
- düzgün cavab yoxdur
- √ qidalandırma gərginliyinin amplitudu ciddi şəkildə sabilləşdirilməlidir
- qidalandırma gərginliyinin amplitudu 2 və ya 3 dəfə artırılmalıdır
- qidalandırma cərəyanının amplitudu 2 və ya 3 dəfə artırılmalıdır

448. İnduktiv çeviricilərdə qidalandırma gərginliyi üçün hansı tezlik əlverişlidir?

- 50 kHs
- 100 Hs
- √ 10 kHs
- 50 Hs
- 1 Hs

449. Xətti ölçmələr üçün induktiv cihazlarda göstərən cihaz kimi aşağıdakılardan hansı maqnitoelektrik sistemli cihaz istifadə olunur?

- √ millivoltmetr
- voltmetr
- ampermetr
- milliampermetr
- ommetr

450. Xətti ölçmələr üçün induktiv cihazlarda göstərən cihaz kimi aşağıdakılardan hansı maqnitoelektrik sistemli cihaz istifadə olunur?

- milliampermetr
- √ mikroampermetr
- ommetr
- voltmetr
- ampermetr

451. Həssaslığı artırmaq üçün yüksək dəqiqlikli induktiv cihazlarda ölçmə körpüsü ilə çıxışdakı göstərən qurğu arasına nə qoşulur?

- aktiv müqavimət
- kondensator
- √ elektron gücləndirici
- düzləndirici
- elektron süzgəc

452. İnduktiv cihazın ölçmə sxeminə hansı tələb qoyulur?
- ✓ sxemin çıxış xarakteristikasının daha çox xəttliliyini əldə etmək
  - düzgün cavab yoxdur
  - sxemin çıxış xarakteristikasının dövrü dəyişməsinə əldə etmək
  - sxemin çıxış xarakteristikasının daha az xəttliliyini əldə etmək
  - sxemin çıxış xarakteristikasının daha çox qeyri-xəttliliyini əldə etmək
453. Transformator tip induktiv çeviricilərdə hava araboşluğunun dəyişməsi hansı kəmiyyəti dəyişdirir?
- ✓ dolaqlar arasında qarşılıqlı induksiyanı
  - düzgün cavab yoxdur
  - transformasiya əmsalını
  - ikinci tərəf dolağında sarğınların sayını
  - birinci tərəf dolağında sarğınların sayını
454. Solenoid tip induktiv çeviricilərdən hansı hədlərdə yerdəyişmələri ölçmək üçün istifadə olunur?
- 10-40 mkm
  - 60-100 mkm
  - 1-10 mm
  - ✓ 3-50 mm
  - 5-15 mm
455. Hava araboşluğunun sahəsi (S) dəyişən induktiv çeviricilərdə dolağın induktivliyinin bu sahədən asılılıq xarakteristikası ($L=f(S)$) hansı yerdəyişmə diapazonunda xəttlidir?
- 3-7 mm
  - 2-4 mkm
  - ✓ 5-15 mm
  - 1-10 mkm
  - 0,5-5 mm
456. Dəyişən araboşluqlu induktiv çeviricilərdə yerdəyişmələrin ölçülmə diapazonu hansıdır?
- 0,5-5 mm
  - 3-7 mm
  - ✓ 0,1-1 mm
  - 2-4 mkm
  - 1-10 mkm
457. Dəyişən araboşluqlu induktiv çeviricilər araboşluğunun hansı ölçüdə dəyişməsinə hiss edir?
- ✓ 0,1-0,5 mkm
  - 2-4 mkm
  - 3-7 mm
  - 0,5-5 mm
  - 1-10 mkm
458. Xətti ölçmələr üçün induktiv çeviricilərdə çıxış parametri nəyə əsasən təyin edilir?
- ✓ araboşluğu dəyişdikdə induktivliyin dəyişməsinə
  - araboşluğu dəyişdikdə tutumun dəyişməsinə
  - şəbəkə tezliyi dəyişdikdə induktiv müqavimətin dəyişməsinə
  - tutum dəyişdikdə tutum müqavimətinin dəyişməsinə
  - dolağın sarğınlar sayı dəyişdikdə onun induktivliyinin dəyişməsinə
459. İnduktiv çeviricilərin işi nəyə əsaslanmışdır?
- ✓ sarğacın induktivliyini müəyyən edən parametrləri dəyişdikdə onun reaktiv müqavimətinin dəyişməsinə

- düzgün cavab yoxdur
- araboşluğu dəyişdikdə tutum müqavimətinin dəyişməsinə
- araboşluğu dəyişdikdə ölçmə xətlərinin dəyişməsinə
- dolağın sarğılar sayı dəyişdikdə kütləsinin dəyişməsinə

460. İstehsal şəraitində xətti ölçmələr üçün hansı çeviricilər daha geniş tətbiq edilir?

- ✓ elektron çeviricilər
- düzgün cavab yoxdur
- qalvanomaqnit çeviricilər
- potensiometrik çeviricilər
- fotorezistor çeviricilər

461. İstehsal şəraitində xətti ölçmələr üçün hansı çeviricilər daha geniş tətbiq edilir?

- ✓ tutum çeviriciləri
- potensiometrik çeviricilər
- qalvanomaqnit çeviricilər
- düzgün cavab yoxdur
- fotorezistor çeviricilər

462. İstehsal şəraitində xətti ölçmələr üçün hansı çeviricilər daha geniş tətbiq edilir?

- qalvanomaqnit çeviricilər
- potensiometrik çeviricilər
- fotorezistor çeviricilər
- ✓ induktiv çeviricilər
- düzgün cavab yoxdur

463. Səthin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün tətbiq olunan profilometr hansı ölçmə vasitəsinə aiddir?

- dövrü kontaktlı
- yarımkontaktlı
- ✓ kontaktlı
- doğru cavab yoxdur
- kontaktsiz

464. Səthin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün tətbiq olunan profiloqraf hansı ölçmə vasitəsinə aiddir?

- ✓ kontaktlı
- doğru cavab yoxdur
- dövrü kontaktlı
- yarımkontaktlı
- kontaktsiz

465. Profiloqraf hansı funksiyanı yerinə yetirir?

- normal en kəsikdə səthin nahamarlığı parametrinin qiymətini ölçmə şkalasında verir
- ✓ səthlərin nahamarlıqlarının qiymətini yazır
- ölçmə ucluğunun kiçik yerdəyişməsinə cihazın əqrəblərinin böyük yerdəyişməsinə çevirir
- sinus xətkəşlərini əvəz etmək üçün istifadə olunur
- bucaq ölçmələri, bucaqölçən cihazların yoxlanması üçündür

466. Profilometr hansı funksiyanı yerinə yetirir?

- ✓ normal en kəsikdə səthin nahamarlığı parametrinin qiymətini ölçmə şkalasında verir
- ölçmə ucluğunun kiçik yerdəyişməsinə cihazın əqrəblərinin böyük yerdəyişməsinə çevirir
- sinus xətkəşlərini əvəz etmək üçün istifadə olunur
- bucaq ölçmələri, bucaqölçən cihazların yoxlanması üçündür
- hissələrin ölçülərinin aşağı və yuxarı hədlərini yoxlayır

467. Səthin kələ-kötürlüyünü kontaktlı ölçmə vasitəsi ilə qiymətləndirərkən hansı cihazdan istifadə edilir?

- √ profilometr
- katetometr
- ştangenreysmus
- ştangenpərgar
- proyektor

468. Səthin kələ-kötürlüyünü kontaktlı ölçmə vasitəsi ilə qiymətləndirərkən hansı cihazdan istifadə edilir?

- proyektor
- ştangenreysmus
- katetometr
- ştangenpərgar
- √ profiloqraf

469. Səthin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün istifadə edilən işıq kəsikli cihazlar həm də necə adlandırılır?

- üçqat mikroskoplar
- dördqat mikroskoplar
- təkqat mikroskoplar
- beşqat mikroskoplar
- √ ikiqat mikroskoplar

470. Işıq kəsiyi metodu ilə işləyən cihazlar nahamarlıqların orta hündürlüyünü hansı hədd daxilində ölçməyə imkan verir?

- √ 80-0,8 mkm
- 50-0,4 mkm
- 2-0,1mkm
- 5-1mkm
- 100-50mkm

471. Səthin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün istifadə edilən interferometrlərin işi hansı hadisəyə əsaslanmışdır?

- √ işığın interferensiyası
- işığın güzgü səthdən əks olunması
- işığın spektrlərə ayrılması
- işığın sınması
- işığın difraksiyası

472. Səthlərin kələ-kötürlüyünün ölçmək üçün istifadə edilən optik ölçmə vasitələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- √ interferometr
- ölçmə başlığı
- işıq süzgəci
- mikrometr
- mikroskop

473. Səthlərin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün istifadə edilən optik ölçmə vasitələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- mikroskop
- ölçmə başlığı
- işıq süzgəci
- mikrometr
- √ kölgə kəsikli cihaz

474. Səthlərin kələ-kötürlüyünü ölçmək üçün istifadə edilən optik ölçmə vasitələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ölçmə başlığı

- işıq süzgəci
- mikrometr
- mikroskop
- ✓ işıq kəsikli cihaz

475. Profilometrlər profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsini (Ra) hansı xəta ilə ölçməyə imkan verir?

- 0,1-1%
- 1-10%
- ✓ 10-15%
- 5-10%
- 7-12%

476. Profilometrlər profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsini (Ra) hansı hədlərdə ölçməyə imkan verir?

- ✓ 0,02-10 mkm
- 2-6 mkm
- 0,2-0,3 mkm
- 10-25 mkm
- 0,1-0,5 mkm

477. Profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsi (Ra) pərdəmədə nə qədər təşkil edir?

- 10-25 mkm
- 0,2-0,3 mkm
- ✓ 0,025-0,4 mkm
- 2-6 mkm
- 0,1-0,5 mkm

478. Profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsi (Ra) yonmada nə qədər təşkil edir?

- 2-6 mkm
- 10-25 mkm
- 0,2-0,3 mkm
- 0,1-0,5 mkm
- ✓ 0,4-3,2 mkm

479. Səthin kələ-kötürlüyünün ölçülməsində profilin nahamarlığının ən böyük hündürlüyü nədir?

- baza uzunluğunda nisbətən kiçik addımlarla səthin nahamarlıqlarının cəmi
- on nöqtə üzrə profilin nahamarlıqlarının hündürlüyü
- profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsi
- verilmiş həndəsi formalı profilə nəzərən müəyyən qayda ilə çəkilmiş və kələ-kötürlüyün parametrlərini qiymətləndirmək üçün xətt
- ✓ baza xətti həddində çıxıntılardan profil xətti və çökəkliklərin xətti arasındakı məsafə

480. Səthin kələ-kötürlüyünün ölçülməsində baza xətti nədir?

- baza uzunluğunda nisbətən kiçik addımlarla səthin nahamarlıqlarının cəmi
- ✓ verilmiş həndəsi formalı profilə nəzərən müəyyən qayda ilə çəkilmiş və kələ-kötürlüyün parametrlərini qiymətləndirmək üçün xətt
- profilin nahamarlığının ən böyük hündürlüyü
- on nöqtə üzrə profilin nahamarlıqlarının hündürlüyü
- profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsi

481. Səthin kələ-kötürlüyü nədir?

- on nöqtə üzrə profilin nahamarlıqlarının hündürlüyü
- profilin nahamarlığının ən böyük hündürlüyü
- verilmiş həndəsi formalı profilə nəzərən müəyyən qayda ilə çəkilmiş xətt
- ✓ baza uzunluğunda nisbətən kiçik addımlarla səthin nahamarlıqlarının cəmi
- profilin baza xətti həddində orta hesabi meyillənməsi

482. Aşağıdakılardan hansı dairəvilikdən meyillənmənin xüsusi halıdır?

- çəptillilik
- ✓ çoxtillilik
- silindriklik
- konusluq
- ellepslik

483. Aşağıdakılardan hansı dairəvilikdən meyillənmənin xüsusi halıdır?

- ✓ ovallıq
- silindriklik
- ellepslik
- çəptillilik
- konusluq

484. Dairəvilikdən meyillənmə nəyə deyilir?

- normalaşdırılan sahə hüdudunda real səthin nöqtələrindən söykənən silindrədək olan ən böyük məsafə
- real profilin nöqtələrindən toxunan çevrəyədək olan ən kiçik məsafə
- ✓ real profilin nöqtələrindən toxunan çevrəyədək olan ən böyük məsafə
- ən böyük və ən kiçik diametrləri qarşılıqlı perpendikulyar yerləşmiş real profilin ovala oxşar meyillənməsi
- normalaşdırılan sahə hüdudunda real səthin nöqtələrindən söykənən silindrədək olan ən kiçik məsafə

485. Silindriklikdən meyillənmə nəyə deyilir?

- real profilin nöqtələrindən toxunan çevrəyədək olan ən kiçik məsafə
- ən böyük və ən kiçik diametrləri qarşılıqlı perpendikulyar yerləşmiş real profilin ovala oxşar meyillənməsi
- ✓ normalaşdırılan sahə hüdudunda real səthin nöqtələrindən söykənən silindrədək olan ən böyük məsafə
- normalaşdırılan sahə hüdudunda real səthin nöqtələrindən söykənən silindrədək olan ən kiçik məsafə
- real profilin nöqtələrindən toxunan çevrəyədək olan ən böyük məsafə

486. Aşağıda göstərilən hansı metodla müstəvilikdən meyillənmə təyin edilir?

- ✓ interenferensiya metodu
- işığın əks olunması metodu
- işığın sınıması metodu
- işığın süzülməsi metodu
- dispersiya metodu

487. Aşağıda göstərilən hansı metodla müstəvilikdən meyillənmə təyin edilir?

- ✓ hidravlik (mayenin səviyyəsinə görə) quruluşlarla
- proyektorla
- işıq süzgəci ilə
- ölçmə başlığı ilə
- ştangelətlə

488. Aşağıda göstərilən hansı metodla müstəvilikdən meyillənmə təyin edilir?

- proyektorla
- işıq süzgəci ilə
- ölçmə başlığı ilə
- ştangelətlə
- ✓ hidravlik (mayenin səviyyəsinə görə) quruluşlarla

489. Aşağıda göstərilən hansı metodla müstəvilikdən meyillənmə təyin edilir?

- ✓ müstəviölçənlərlə

- işıq süzgəci ilə
- ölçmə başlığı ilə
- ştangenalətlə
- proyektorla

490. Aşağıda göstərilən hansı metodla müstəvilikdən meyillənmə təyin edilir?

- ✓ ölçü lövhələri ilə
- ştangenalətlə
- proyektorla
- işıq süzgəci ilə
- ölçmə başlığı ilə

491. Müstəviliyin ədədi qiymətlərinin normalaşdırılması prinsipi neçə dəqiqlik dərəcəsinə malikdir?

- ✓ 16
- 19
- 4
- 9
- 14

492. Müstəvilikdən meyillənmə nəyə deyilir?

- səthin real forması və ya real profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi
- doğru cavab yoxdur
- səthin real formasının real profildən meyillənməsi
- ✓ real səthin nöqtələrinin toxunan səthdən normalaşdırılan hüdudda ən böyük məsafəsi
- səthin standart forması və ya standart profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi

493. Aşağıda göstərilən hansı metodla düzxətlik ölçülür?

- ştangenalətlə
- ✓ optik vizirləmə
- proyektorla
- işıq süzgəci ilə
- ölçmə başlığı ilə

494. Aşağıda göstərilən hansı metodla düzxətlik ölçülür?

- işıq süzgəci ilə
- proyektorla
- ✓ kollimasiya və avtokollimasiya
- ştangenalətlə
- ölçmə başlığı ilə

495. Aşağıda göstərilən hansı metodla düzxətlik ölçülür?

- işıq süzgəci ilə
- proyektorla
- ✓ taraz ilə
- ştangenalətlə
- ölçmə başlığı ilə

496. Aşağıda göstərilən hansı metodla düzxətlik ölçülür?

- ölçmə başlığı ilə
- işıq süzgəci ilə
- ✓ yoxlama xətkəsi ilə
- proyektorla
- ştangenalətlə

497. Düzxətlikdən meyillənmə nəyə deyilir?

- səthin real forması və ya real profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi
- doğru cavab yoxdur
- səthin real formasının real profildən meyillənməsi
- ✓ normalaşdırılan sahə hüdudunda real profilin nöqtələrinə söykənən düz xəttədək olan ən böyük məsafə
- səthin standart forması və ya standart profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi

498. Nominal səth dedikdə nə başa düşülür?

- detallı məhdudlaşdırıcı və ətraf mühitdən ayıran səth
- ✓ ideal səth, çizgi (çertyoj) və digər texniki sənədlərdə verilmiş nominal forma
- doğru cavab yoxdur
- daxili fırlanma səthinin real profilinə çəkilmiş ən böyük diametrlə çevrə
- xarici fırlanma səthinin real profili ətrafına çəkilən ən kiçik diametrlə çevrə

499. Real səth dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ detallı məhdudlaşdırıcı və ətraf mühitdən ayıran səth
- doğru cavab yoxdur
- daxili fırlanma səthinin real profilinə çəkilmiş ən böyük diametrlə çevrə
- xarici fırlanma səthinin real profili ətrafına çəkilən ən kiçik diametrlə çevrə
- normal səth, çizgi (çertyoj) və digər texniki sənədlərdə verilmiş nominal forma

500. Forma sapması nədir?

- ✓ səthin real forması və ya real profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi
- səthin standart forması və ya standart profilinin nominal səthin forması və ya nominal profildən meyillənməsi
- səthin real forması və ya real profilinin qeyri-real səthin forması və ya qeyri-real profildən meyillənməsi
- səthin real formasının real profildən meyillənməsi
- doğru cavab yoxdur